

A – Činnosť Všeobecného súdu v roku 2011

Predkladateľ: predseda Všeobecného súdu Marc Jaeger

Hoci rok 2011 nebol rokom čiastočnej obmeny sudcov, z hľadiska zloženia súdneho kolégia nebol tento rok pre Všeobecný súd rokom, v ktorom by nedošlo k žiadnym zmenám. Všeobecný súd prijal M. Kančevu vymenovanú na miesto T. Čipeva, ktorý zo svojej funkcie odstúpil už v júni 2010, a s ľútosťou sa rozlúčil s E. Moaverom Milanesim. Tieto zmeny, ku ktorým došlo nad rámec stanoveného kalendára personálnych obmien, ktoré sa konajú každé tri roky, sa stali bežnou súčasťou života súdu a treba na ne reagovať vhodnými opatreniami v oblasti súdnej organizácie a správy.

Zo štatistického hľadiska možno rok 2011 nepochybne označiť za rekordný rok. Celkový počet 722 nových podaných vecí predstavuje nárast o skoro 15 % oproti roku 2010 (636 podaných vecí), nehovoriac o tom, že už v roku 2010 bol v tomto smere zaznamenaný dovtedy nevídaný počet podaných vecí. Rovnako pozoruhodný nárast počtu rozhodnutých vecí (+ 35 %) predstavoval bezprecedentnú aktivitu súdu – 714 ukončených vecí (v porovnaní s 527 v roku 2010), ku ktorým treba pripočítať 52 vecí týkajúcich sa predbežných opatrení. Tento úspech treba vnímať ako výsledok hĺbkových reforiem, ktoré Všeobecný súd vykonal tak v oblasti *case management* v širokom slova zmysle, ako aj v oblasti rozvoja nástrojov IT a redakčných metód.

Hoci sa má súd snažiť o trvalé udržanie tempa, v akom pracoval v roku 2011, vzhľadom na konjunktúrne faktory nemožno vždy zaručiť, že takéto tempo sa bude z roka na rok opakovať. Je teda potrebné pokračovať v reformách, aby Všeobecný súd mohol nielen reagovať na systémový nárast počtu sporov, ale aj znižovať počet nevybavených vecí. Napriek mimoriadnym výsledkom uvedeným vyššie počet nevybavených vecí vzrástol na 1 308 vecí a dĺžka konania sa predlžovala, pričom priemerná dĺžka predstavovala 26,7 mesiaca (v porovnaní s 24,7 mesiaca v roku 2010).

Keďže možnosti interných reforiem už boli úplne využité, treba sa teraz zamerať na modernizáciu procesných pravidiel Všeobecného súdu v záujme zaistenia väčšej efektivity a flexibility procesného spracovania rôznych vecí pred Všeobecným súdom pri súčasnom rešpektovaní procesných práv účastníkov konania. Nad rámec týchto nepochybne potrebných zlepšení však zo štatistickej bilancie za rok 2011 hlavne vyplýva, že budúcnosť Všeobecného súdu závisí na štrukturálnych zmenách a na zaistení nových zdrojov v ekonomickom, finančnom a rozpočtovom kontexte, ktorý však nie je priaznivý.

Z hľadiska svojej povahy sa súdna agenda Všeobecného súdu v roku 2011 vyznačovala nárastom sporov v oblasti štátnej pomoci (67 začatých vecí), potvrdením vysokého podielu vecí týkajúcich sa duševného vlastníctva (219 vecí, teda 30 % všetkých sporov) a náhlým a významným nárastom žalôb súvisiacich s obmedzujúcimi opatreniami prijatými Európskou úniou vo vzťahu k situácii v niektorých tretích štátoch (93 začatých vecí), čo osobitne názorným spôsobom ilustruje priamy vplyv legislatívnej a regulačnej činnosti Únie na situáciu súdu. Vo všeobecnosti sa súdna agenda vyznačovala aj narastajúcou diverzifikáciou a čoraz väčšou zložitosťou, o čom svedčí nasledujúci text venovaný rôznym oblastiam pôsobnosti Všeobecného súdu ako súdu, ktorý rozhoduje o otázkach zákonnosti (I), náhrade škody (II), odvolaniach (III) a predbežných opatreniach (IV).

I. Súdna agenda v oblasti preskúvania zákonnosti

Prípustnosť žalôb podaných podľa článku 263 ZFEÚ

1. Lehota na podanie žaloby

Prípustnosť žalôb o neplatnosť je podmienená dodržaním lehoty stanovenej v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ, podľa ktorého musia byť žaloby o neplatnosť podané v lehote dvoch mesiacov buď od uverejnenia aktu, alebo od jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak akt nebol uverejnený ani oznámený, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel. Podľa článku 102 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu platí, že ak sa napadnutý akt uverejňuje, lehota sa počíta od konca štrnásteho dňa po uvedenom uverejnení.

Vo veci *PPG a SNF/ECHA* (uznesenie z 21. septembra 2011, T-268/10, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní, vydané v rozšírenom rozhodovacom zložení) bolo napadnuté rozhodnutie Európskej chemickej agentúry, ktoré bolo v súlade s povinnosťou uloženou tejto agentúre podľa nariadenia REACH¹ uverejnené na jej internetovej stránke. Všeobecný súd rozhodol, že článok 102 ods. 1 rokovacieho poriadku sa vzťahuje len na rozhodnutia uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* a že v predmetnej veci žiadne ustanovenie nevyžaduje uverejnenie napadnutého rozhodnutia v úradnom vestníku (na rozdiel napríklad od rozhodnutí týkajúcich sa štátnej pomoci), a určil, že predĺženie lehoty o štrnásť dní sa neuplatní. Dospel teda k záveru, že žaloba je neprípustná.

Ďalej v uznesení z 1. apríla 2011, *Doherty/Komisia* (T-468/10, zatiaľ neuverejnené), Všeobecný súd rozhodol, že čas, ktorý sa berie do úvahy pri podávaní žaloby faxom, je čas zapísaný kanceláriou Všeobecného súdu, a to s ohľadom na ustanovenia článku 43 ods. 3 rokovacieho poriadku (ktorý stanovuje, že s ohľadom na procesné lehoty sa prihliada jedine na dátum doručenia návrhu do kancelárie). Keďže Súdny dvor Európskej únie má v súlade s protokolom č. 6 Zmluvy o FEÚ svoje sídlo v Luxemburgu, je potrebné prihliadať na luxemburský čas.

Napokon v uznesení z 22. júna 2011, *Evropaiki Dynamiki/Komisia* (T-409/09, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že desaťdňová lehota zohľadňujúca vzdialenosť podľa článku 102 ods. 2 rokovacieho poriadku sa týka iba procesných lehôt, a nie päťročnej premlčacej lehoty stanovenej v článku 46 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktorej uplynutím sa premlčuje možnosť podať žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť. Procesné lehoty, akými sú lehoty stanovené na podanie žaloby a päťročná premlčacia lehota stanovená na podanie žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť Únie, sú lehotami, ktoré sa vo svojej povahe líšia. Lehoty stanovené na podanie žaloby sú totiž kogentné a účastníci konania ani súd ich nemôžu meniť, pretože boli stanovené s cieľom zabezpečiť jasnosť a istotu právnych vzťahov. Z tohto dôvodu musí súd Únie *ex offico* preskúmať, či žaloba bola podaná v stanovenej lehote. Naopak, súd nemôže *ex offico* skúmať otázku týkajúcu sa uplynutia lehoty na podanie žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, s. 1).

2. Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ – prvé prípady uplatnenia tohto ustanovenia

a) Pojem regulačný akt

Podľa článku 230 štvrtého odseku ES podlieha prípustnosť žalôb podaných jednotlivcami proti aktom, ktoré im nie sú určené, dvojitej podmienke, a to, že napadnutý akt sa žalobcov priamo a osobne dotýka. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že iné osoby ako tie, ktorým je rozhodnutie určené, môžu tvrdiť, že sa ich rozhodnutie osobne dotýka, iba vtedy, keď sa ich dotýka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené.²

Po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 došlo k zmene podmienok prípustnosti žaloby o neplatnosť. Podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ môže akákoľvek fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti aktom, ktoré sú jej určené alebo ktoré sa jej priamo a osobne dotýkajú, ako aj voči regulačným aktom, ktoré sa jej priamo dotýkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia. Toto nové ustanovenie, ktoré je určené na zjednodušenie prístupu jednotlivcov k súdu Únie, Všeobecný súd vykladal prvýkrát.

Vo veci *Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada* (uznesenie zo 6. septembra 2011, T-18/10, zatiaľ neuverejnené, vydané v rozšírenom rozhodovacom zložení) Všeobecný súd po prvýkrát definoval pojem „regulačný akt“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Pri výklade tohto ustanovenia uviedol, že hoci v tomto ustanovení nie je uvedený pojem „rozhodnutie“, umožňuje podať žalobu po prvé proti individuálnym aktom, po druhé proti všeobecne platným aktom, ktoré sa priamo a osobne dotýkajú fyzickej alebo právnickej osoby, ako aj proti regulačným aktom, ktoré nevyžadujú vykonávacie opatrenia. Podľa Všeobecného súdu z bežného významu pojmu „regulačný“ vyplýva, že akty, na ktoré sa vzťahuje táto tretia možnosť, sú všeobecne platné. Táto možnosť sa však netýka všetkých všeobecne platných aktov, ale len tých, ktoré nemajú legislatívnu povahu, ako to vyplýva zo štruktúry článku 263 a z procesu, ktorý viedol k prijatiu tohto ustanovenia, pôvodne navrhnutého ako článok III-365 štvrtý odsek návrhu Zmluvy o ústave pre Európu. Všeobecný súd, ktorý vykonal teleologickú analýzu, dodáva, že je v súlade s účelom tohto ustanovenia – konkrétne umožniť jednotlivcovi, aby podal žalobu proti všeobecne platným aktom, ktoré nemajú legislatívnu povahu, a zabrániť tak prípadom, keď by tento jednotlivec musel porušiť právo, aby mal prístup k súdu –, ak podmienky prípustnosti žaloby proti legislatívnemu aktu budú prísnejšie než podmienky prípustnosti žaloby proti regulačnému aktu.

V predmetnej veci Všeobecný súd uvádza, že napadnutý akt, konkrétne nariadenie o obchodovaní s výrobkami z tuleňov³, bol prijatý spolurozhodovacím postupom na základe Zmluvy ES (článok 251 ES). Všeobecný súd zdôraznil, že z článku 289 ZFEÚ vyplýva, že akty prijaté podľa postupu stanoveného v článku 294 ZFEÚ (riadny legislatívny postup) sú legislatívne akty a že v rámci tohto postupu sa v podstate uplatní spolurozhodovací postup, a dospel k záveru, že z hľadiska jednotlivých kategórií právnych aktov upravených Zmluvou o FEÚ treba napadnuté nariadenie kvalifikovať ako legislatívny akt. Kvalifikácia aktu ako legislatívneho alebo regulačného aktu podľa Zmluvy o FEÚ tak závisí od toho, či bol, alebo nebol prijatý legislatívnym postupom. Prípustnosť žaloby podanej žalobcami v predmetnej veci teda závisí od toho, či preukážu, že toto nariadenie sa ich priamo a osobne dotýka v zmysle druhého z prípadov uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

² Rozsudok Súdneho dvora z 15. júla 1963, *Plaumann/Komisia*, 25/62, Zb. s. 197, 223.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 zo 16. septembra 2009 o obchodovaní s výrobkami z tuleňov (Ú. v. EÚ L 286, s. 36).

b) Priama dotknutosť a pojem akt vyžadujúci vykonávacie opatrenia

Na základe tejto definície pojmu regulačný akt dospel Všeobecný súd v rozsudku z 25. októbra 2011, *Microban International a Microban (Europe)/Komisia* (T-262/10, zatiaľ neuvverejnený), k záveru, že žaloba podaná proti rozhodnutiu Komisie týkajúcemu sa nezaradenia triklozán, chemickej látky vyrábanej žalobcami, do zoznamu prídavných látok, ktoré sa môžu používať na výrobu plastových materiálov a výrobkov, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, je prípustná.

Všeobecný súd konštatuje, po prvé, že napadnuté rozhodnutie bolo Komisiou prijaté pri výkone výkonnej právomoci, a nie legislatívnej právomoci, a po druhé, že napadnuté rozhodnutie má všeobecnú platnosť, pretože sa uplatňuje na objektívne určené situácie a má právne účinky na kategóriu osôb určených všeobecným a abstraktným spôsobom. Na základe uvedeného treba dospieť k záveru, že napadnuté rozhodnutie predstavuje regulačný akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

Všeobecný súd pripomenul, že článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ tým, že fyzickej alebo právnickej osobe umožňuje podať žalobu proti regulačným aktom, ktoré sa jej priamo dotýkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia, sleduje cieľ, ktorým je poskytnúť príležitosť na podanie priamych žalôb, a rozhodol, že pojem priama dotknutosť, ako je po novom stanovený v tomto ustanovení, v nijakom prípade nemožno vykladať reštriktívnejšie než pojem priama dotknutosť, ktorý bol uvedený v článku 230 štvrtom odseku ES. Keďže bolo preukázané, že žalobcovia boli priamo dotknutí napadnutým rozhodnutím v zmysle pojmu priama dotknutosť stanoveného v článku 230 štvrtom odseku ES, Všeobecný súd dospel k záveru, že sú rovnako priamo dotknutí napadnutým rozhodnutím v zmysle pojmu priama dotknutosť, ako bol po novom stanovený v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

Pokiaľ ide o otázku, či napadnuté rozhodnutie vyžaduje vykonávacie opatrenia, Všeobecný súd konštatuje, že podľa smernice 2002/72/ES⁴ sa po 1. januári 2010 môžu naďalej používať len prídavné látky zahrnuté do dočasného zoznamu. Navyše v súlade so znením tejto smernice sa prídavná látka odstráni z dočasného zoznamu, ak Komisia rozhodne o jej nezaradení do pozitívneho zoznamu. Preto rozhodnutie o nezaradení bezprostredne viedlo k tomu, že triklozán bol z dočasného zoznamu odstránený a bolo zakázané uvádzať ho na trh bez toho, aby členské štáty museli prijať akékoľvek vykonávacie opatrenie. Okrem toho v rozsahu, v akom prechodné opatrenie umožňovalo predĺžiť uvádzanie triklozán na trh až do 1. novembra 2011, samo osebe nevyžadovalo nijaké vykonávacie opatrenie zo strany členských štátov, lebo prípadný zásah zo strany týchto štátov s cieľom presunúť termín z 1. novembra 2011 na skorší dátum bol len fakultatívny. Napokon Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci v poslednom uvedenom prípade mohlo prechodné opatrenie viesť k prijatiu vykonávacích opatrení členskými štátmi, cieľom uvedeného prechodného opatrenia bolo len uľahčiť vykonanie napadnutého rozhodnutia. Ide teda o vedľajšiu úlohu v porovnaní s hlavným cieľom napadnutého rozhodnutia, ktorým je zákaz uvádzania triklozán na trh.

Všeobecný súd konštatoval, že napadnutý akt predstavuje regulačný akt, ktorý sa žalobcov priamo dotýka a nevyžaduje vykonávacie opatrenia, a na základe nových ustanovení článku 263 ZFEÚ vyhlásil žalobu za prípustnú.

⁴ Smernica 2002/72/ES zo 6. augusta 2002, ktorá sa týka plastových materiálov a výrobkov, ktoré prichádzajú do styku s potravinami (Ú. v. ES L 220, s. 18; Mim. vyd. 13/029, s. 535).

3. Právomoc Všeobecného súdu zrušiť rozhodnutia, ktorými sa vykonávajú rozhodnutia Súdneho dvora o uložení penále za to, že sa nevyhovelo rozsudku o nesplnení povinnosti

Vo veci *Portugalsko/Komisia* (rozsudok z 29. marca 2011, T-33/09, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), bol na Všeobecný súd podaný návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie týkajúceho sa návrhu na zaplatenie penále dlžného na základe rozsudku Súdneho dvora z 10. januára 2008, *Komisia/Portugalsko*⁵, ktorý nadväzoval na prvý rozsudok⁶, ktorým bolo určené, že tento štát si nesplnil svoje povinnosti tým, že nezrušil vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá podmieňuje poskytnutie náhrady škody osobám, ktoré boli poškodené porušením práva Únie v oblasti verejného obstarávania, predložením dôkazu o nedbanlivosti alebo úmysle.

V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatoval, že Zmluva neobsahuje žiadne osobitné ustanovenia, pokiaľ ide o riešenie sporov medzi členským štátom a Komisiou v súvislosti s vymáhaním súm, ktoré sa majú zaplatiť v rámci vykonania rozsudku Súdneho dvora o nesplnení povinnosti, ktorým sa nariaduje členskému štátu, aby zaplatil Komisii penále v prípade nevykonania prvého rozsudku o nesplnení povinnosti. Z toho vyplýva, že sa uplatnia procesné prostriedky stanovené Zmluvou a že rozhodnutie, ktorým Komisia stanovuje dlžnú sumu členského štátu z dôvodu penále, ktoré sa mu uložilo, môže byť predmetom žaloby o neplatnosť, ktorá patrí do právomoci Všeobecného súdu.

Všeobecný súd ale nesmie pri výkone tejto právomoci zasahovať do výlučnej právomoci, ktorá je v oblasti nesplnenia povinnosti vyhradená Súdnemu dvoru. Nemôže tak v rámci žaloby o neplatnosť smerujúcej proti rozhodnutiu Komisie, ktoré sa týka vykonania rozsudku Súdneho dvora, rozhodnúť o otázke týkajúcej sa nesplnenia povinností členským štátom, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy, o ktorej Súdny dvor predtým nerozhodol.

Okrem toho Všeobecný súd uvádza, že v rámci výkonu rozhodnutia Súdneho dvora, ktorým sa ukladá členskému štátu penále, musí mať Komisia možnosť posúdiť opatrenia prijaté členským štátom na vyhovenie rozsudku Súdneho dvora bez toho, aby zasahovala do práv členských štátov alebo do výlučnej právomoci Súdneho dvora rozhodovať o súlade vnútroštátnej právnej úpravy s právom Únie. Komisia je teda povinná pred tým, než začne vymáhať penále, overiť, či výhrady, ktoré Súdny dvor uviedol v rozsudku vydanom v konaní o nesplnení povinnosti, naďalej trvajú ku dňu uplynutia lehoty stanovenej Súdny dvorom členskému štátu, aby neplnenie povinnosti ukončil. Komisia však nemôže v tomto rámci rozhodnúť, že opatrenia prijaté členským štátom na vykonanie rozsudku nie sú v súlade s právom Únie, a potom z toho vyvodiť dôsledky pre vypočítanie penále stanoveného Súdny dvorom. Ak sa domnieva, že právna úprava zavedená novým zákonom aj naďalej nepredstavuje správne prebratie smernice, musí začať konanie o nesplnení povinnosti.

V predmetnej veci Všeobecný súd pripomína, že z rozsudku Súdneho dvora z 10. januára 2008, *Komisia/Portugalsko* (C-70/06), vyplýva, že tento členský štát mal zrušiť spornú vnútroštátnu úpravu a že penále sa dlhovalo až do dátumu tohto zrušenia. Táto právna úprava bola zrušená zákonom, ktorý nadobudol účinnosť 30. januára 2008. Komisia však nedospela k záveru, že nesplnenie povinnosti bolo ukončené k tomuto dátumu, ale domnievala sa, že nesplnenie povinnosti bolo ukončené 18. júla 2008, keď nadobudla účinnosť nová právna úprava. Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nedodržala výrok uvedeného rozsudku, a napadnuté rozhodnutie zrušil.

⁵ C-70/06, Zb. s. I-1. V spore rovnakej povahy bol vydaný rozsudok z 19. októbra 2011, *Francúzsko/Komisia* (T-139/06, zatiaľ neuvverejnený).

⁶ Rozsudok Súdneho dvora zo 14. októbra 2004, *Komisia/Portugalsko*, C-275/03, neuvverejnený v Zbierke.

Pravidlá hospodárskej súťaže platné pre podniky

1. Všeobecné poznámky

a) Pojem podnik

V spojených veciach *Gosselin/Komisia a Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia* (rozsudok zo 16. júna 2011, T-208/08 a T-209/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd spresňuje podmienky uplatňovania judikatúry, podľa ktorej priame alebo nepriamo zasahovanie subjektu do hospodárskej činnosti podniku, v ktorom vlastní kontrolné podiely, umožňuje kvalifikovať tento subjekt ako podnik v zmysle práva v oblasti hospodárskej súťaže. Vo svojom rozhodnutí dospela Komisia k záveru, že Portielje, nadácia, ktorá spravuje akcie Gosselin, sa nepriamo podieľa na hospodárskej činnosti vykonávanej touto spoločnosťou. Všeobecný súd však uvádza, že keďže judikatúra nestanovila domnienku „zasahovania“ do riadenia podniku, dôkazné bremeno, pokiaľ ide o túto skutočnosť, prináleží Komisii. V predmetnej veci sa pritom domnieva, že Komisia uviedla iba štrukturálne tvrdenia – konkrétne uviedla, že Portielje vlastní takmer celé základné imanie spoločnosti Gosselin a že traja najdôležitejší členovia jej vedenia boli zároveň členmi predstavenstva spoločnosti Gosselin – a nepredložila žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by mohol preukázať, že Portielje skutočne zasahovala do riadenia spoločnosti Gosselin. Preto Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nepreukázala, že Portielje je podnikom.

b) Obmedzenie hospodárskej súťaže – potenciálna hospodárska súťaž

Vo veci *Visa Europe a Visa International Service/Komisia* (rozsudok zo 14. apríla 2011, T-461/07, zatiaľ neuverejnený), žalobcovia vytýkali Komisii, že účinky protiprávneho správania, ktoré im bolo vytýkané, na hospodársku súťaž vyhodnotila z hľadiska možnosti zintenzívniť hospodársku súťaž, ktorá je na relevantnom trhu, teda kritéria, ktoré bolo ekonomicky a právne nesprávne. Všeobecný súd toto tvrdenie odmietol, lebo skutočnosť, že Komisia uznala, že hospodárska súťaž na relevantnom trhu nie je neúčinná, jej nebráni v tom, aby sankcionovala správanie, ktoré viedlo k vylúčeniu potenciálneho konkurenta. Podmienky hospodárskej súťaže na danom trhu sa totiž skúmajú nielen s ohľadom na skutočnú hospodársku súťaž medzi podnikmi, ktoré už pôsobia na relevantnom trhu, ale aj s ohľadom na potenciálnu hospodársku súťaž. Všeobecný súd teda potvrdil prístup Komisie založený na posúdení obmedzujúcich účinkov súťaže na potenciálnu hospodársku súťaž a na štruktúru relevantného trhu.

Tento rozsudok tiež Všeobecnému súdu umožnil lepšie vymedziť pojem potenciálny konkurent. Uvádza, že hoci zámer podniku vstúpiť na trh je eventuálne relevantný na účely preverenia, či ho možno považovať za potenciálneho konkurenta na uvedenom trhu, podstatný prvok, na ktorom sa musí zakladať takéto posúdenie, je jeho schopnosť vstúpiť na uvedený trh.

c) Primeraná lehota

V rozsudkoch zo 16. júna 2011, *Heineken Nederland a Heineken/Komisia a Bavaria/Komisia* (T-240/07 a T-235/07, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), vydaných v rámci kartelu holandských pív, Komisia priznala každému z podnikov zníženie pokuty o 100 000 eur z dôvodu, že v predmetnej veci bola dĺžka správneho konania, ktoré od vykonania kontrol trvalo viac než sedem rokov, neprimeraná. V tejto súvislosti sa Všeobecný súd domnieva, že dĺžka správneho konania viedla k porušeniu zásady primeranej lehoty a že zníženie pokuty poskytnuté Komisiou nazohľadnilo výšku pokút uložených týmto podnikom – teda 219,28 milióna eur spoločnosti Heineken NV a jej dcérskej spoločnosti a 22,85 milióna eur spoločnosti Bavaria NV – takže toto zníženie

nemôže primeraným spôsobom napraviť toto porušenie. Všeobecný súd preto stanovil zníženie pokuty na 5 % výšky pokuty.

2. Prínosy v oblasti článku 101 ZFEÚ

a) Zabezpečovanie dôkazov

Rozsudky vydané vo veci kartelu s rozvádzačmi izolovanými plynom umožnili Všeobecnému súdu v určitom rozsahu spresniť režim dokazovania v oblasti kartelov.

– Prípustnosť

Vo veci *Fuji Electric/Komisia* (rozsudok z 12. júla 2011, T-132/07, zatiaľ neuvverejnený) Komisia tvrdila, že výhrady, ktoré žalobkyňa neuviedla v priebehu správneho konania, a dokumenty, ktoré nepredložila v priebehu správneho konania, ale uviedla a predložila ich až pred Všeobecným súdom, sú neprípustné. Všeobecný súd tento prístup odmietol a zdôraznil, že pravidlá, ktoré zakotvujú práva a povinnosti podnikov v rámci správneho konania upraveného právom hospodárskej súťaže, nemožno vykladať v tom zmysle, že by určitej osobe ukladali povinnosť spolupracovať a pritom uplatniť v odpovedi na oznámenie o výhradách, ktoré jej zaslala Komisia, už vo fáze správneho konania všetky výhrady, ktoré si priala uviesť na podporu žaloby o neplatnosť.

Komisia tiež navrhovala, aby boli výhrady, ktorými boli spochybnené skutkové či právne okolnosti, ktoré žalobkyňa výslovne uznala v priebehu správneho konania, vyhlásené za neprípustné. Všeobecný súd však uviedol, že pokiaľ sa dotknutá osoba dobrovoľne rozhodne spolupracovať a v priebehu správneho konania výslovne či mlčky uzná okolnosti, ktoré odôvodňujú, aby jej bolo porušenie pripísané, nie je obmedzená vo výkone práva podať žalobu, ktoré jej prináleží na základe Zmluvy. Bez výslovne stanoveného právneho základu na tento účel je toto obmedzenie v rozpore so základnými zásadami zákonnosti a dodržania práva na obhajobu.

– Svedectvá

V rozsudku z 12. júla 2011, *Hitachi a i./Komisia* (T-112/07, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd najskôr pripomína, že vyhlásenie podniku, ktorému sa vytýka, že sa zúčastnil kartelu, ktorého správnosť popierajú viaceré ďalšie dotknuté podniky, nemožno považovať za dostatočný dôkaz existencie porušenia spáchaného týmito podnikmi bez toho, aby bolo podporené inými dôkazmi. Všeobecný súd ďalej spresňuje, že písomné svedectvá zamestnancov spoločnosti vypracované pod jej dohľadom a predložené touto spoločnosťou na účely obhajoby v správnom konaní vedenom Komisiou v zásade nemožno kvalifikovať ako dôkazy, ktoré sú od vyhlásení tejto spoločnosti odlišné a na nich nezávislé. Tieto svedectvá skôr dopĺňujú uvedené vyhlásenia, lebo môžu spresniť a konkretizovať ich obsah. Musia byť teda podporené aj ďalšími dôkazmi.

– Kontextuálne okolnosti

V rozsudkoch z 12. júla 2011, *Hitachi a i./Komisia*, už citovaný, *Toshiba/Komisia* (T-113/07, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) a *Mitsubishi Electric/Komisia* (T-133/07, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že pokiaľ Komisia dospela k záveru, že došlo k porušeniu, len na základe správania predmetných podnikov na trhu stačí, aby tieto podniky preukázali existenciu okolností, ktoré stavajú skutkový stav zistený Komisiou do iného svetla a tak umožňujú nahradiť vysvetlenie skutkového stavu, ktoré použila Komisia, iným prijateľným vysvetlením. Hoci teda neexistencia listinných dôkazov môže byť relevantná pri celkovom posudzovaní súboru nepriamych dôkazov, o ktoré sa Komisia opiera, samotná

táto neexistencia dotknutému podniku neumožňuje spochybniť tvrdenia Komisie tým, že predloží alternatívne vysvetlenie skutkových okolností. To platí len vtedy, keď dôkazy predložené Komisiou neumožňujú jednoznačne a bez toho, aby bol potrebný ich výklad, preukázať existenciu porušenia.

– Preskúvanie Všeobecným súdom

V už citovanej veci *Mitsubishi Electric/Komisia* žalobkyňa spochybňovala judikatúru, podľa ktorej je v prípade, keď Komisia čelí ťažkostiam pri preukazovaní porušenia, prípustné uplatňovanie menej prísnych pravidiel týkajúcich sa dokazovania. Na podporu svojej argumentácie uviedla, že v posledných rokoch pokuty ukladané vo veciach kartelov neustále rástli, čo musí ovplyvniť intenzitu preskúmania rozhodnutí Komisie. Všeobecný súd toto tvrdenie odmietol s tým, že hoci zvýšenie pokút môže mať závažnejšie dôsledky pre účastníkov kartelov, ktorým sa tieto pokuty ukladajú, vedie vzhľadom na to, že iniciatíva Komisie je v tomto zmysle všeobecne známa, k tomu, že pokiaľ sa podniky stanú zodpovednými za porušenie, vynaložia ešte väčšie úsilie, aby vytvorili čo najmenej použiteľných dôkazov, čo sťažuje úlohu Komisie.

Všeobecný súd tiež v rozsudku z 25. októbra 2001, *Aragonesas Industrias y Energía/Komisia* (T-348/08, zatiaľ neuvverejnený), pripomenul, že keďže mu prináleží posúdiť, či dôkazy a iné údaje uvedené Komisiou v napadnutom rozhodnutí stačia na zistenie existencie porušenia, prináleží mu tiež zistiť dôkazy uvedené Komisiou na účely preukázania účasti žalobkyne na dotknutom porušení. Na tento účel sa vyhľadávanie uvedených dôkazov môže týkať len tej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorej Komisia opisuje kontradiktórnú fázu správneho konania.

b) Účasť na jedinom a nepretržitom porušení

V rozsudku zo 16. júna 2011, *Verhuizingen Coppens/Komisia* (T-210/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že aby bolo možné rozhodnúť o zodpovednosti určitého podniku za jediné a nepretržité porušenie, vyžaduje sa vedomosť o protiprávnom správaní ostatných účastníkov porušenia. Všeobecný súd pritom najskôr uvádza, že hoci sa v predmetnej veci žalobkyňa skutočne zúčastnila na vypracovaní fiktívnych ponúk sťahovania, nevedela o protisúťažných činnostiach ostatných podnikov týkajúcich sa dohôd o systéme peňažných náhrad za odmietnuté ponuky alebo za prípady, keď ponuky nebudú predložené. Keďže z odôvodnenia rozhodnutia – bez ohľadu na jeho výrok – jasne vyplýva, že Komisia dospela k záveru, že tieto postupy predstavovali jediné a nepretržité porušenie, Všeobecný súd zrušil záver o existencii porušenia aj uloženú pokutu.

c) Stanovovanie výšky pokuty

Rok 2011 sa niesol v znamení veľmi veľkého počtu vecí týkajúcich sa kartelových dohôd, ktoré nastoľovali celý rad problémov spojených s výpočtom ukladanej pokuty, a prvých prípadov výkladu usmernení z roku 2006 Všeobecným súdom⁷.

– Hodnoty predajov

V rozsudku zo 16. júna 2011, *Team Relocations a i./Komisia* (T-204/08 a T-212/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), mal Všeobecný súd príležitosť spresniť výklad pojmu „predaj“, ktorý sa zohľadňuje pri uplatňovaní usmernení z roku 2006. Všeobecný súd

⁷ Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1/2003 prijaté 1. septembra 2006 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2).

v tejto súvislosti odmietol stanovisko žalobkyne, že pri výpočte relevantnej hodnoty predaja možno zohľadniť iba hodnotu predaja služieb, ktoré boli skutočne ovplyvnené protiprávnymi praktickými. Rozhodol, že podľa usmernení treba za hodnotu predaja považovať predaj dosiahnutý na relevantnom trhu.

– Závažnosť

Vo veci *Ziegler/Komisia* (rozsudok zo 16. júna 2011, T-199/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) žalobkyňa poukazovala na nedostatok odôvodnenia, ktorý ovplyvnil výpočet základnej čiastky pokuty. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že usmernenia z roku 2006 viedli k „zásadnej metodologickej zmene výpočtu pokút“. Konkrétne bolo zrušené členenie porušení na tri kategórie („málo závažné“, „závažné“ a „veľmi závažné“) a v záujme presnejšej diferenciacie bola zavedená stupnica od 0 do 30 %. Okrem toho základná čiastka pokuty v súčasnosti „súvis[í] s určitou časťou hodnoty predaja stanovenou v závislosti od stupňa závažnosti porušenia a vynásobenou počtom rokov, v ktorých porušenie trvalo“. Vo väčšine prípadov sa „zohľadňovaná časť hodnoty predaja stanoví na úrovni, ktorá môže dosiahnuť až 30 %“. Pokiaľ ide o horizontálne dohody o stanovení cien, rozdelení trhu a obmedzení produkcie, ktoré „svojou povahou“ patria medzi „najzávažnejšie obmedzenia hospodárskej súťaže“, podiel predaja, ktorý sa berie do úvahy, sa musí spravidla stanoviť „v hornej časti stupnice“. Za týchto podmienok a ako logický dôsledok toho, že Komisia v danej oblasti disponuje voľnou úvahou, musí Komisia odôvodniť zohľadnený podiel predaja a nemôže sa uspokojiť len s odôvodnením kvalifikácie porušenia ako „veľmi závažného“. Vo všeobecnosti Všeobecný súd zdôraznil – hoci súčasne uznal, že rozhodnutie bolo v tomto ohľade z hľadiska existujúcej judikatúry dostatočne odôvodnené – že uvedená judikatúra bola vypracovaná najmä vo vzťahu k predchádzajúcim usmerneniam, a vyzýva teda Komisiu, aby pri uplatňovaní usmernení z roku 2006 posilnila časť odôvodnenia týkajúcu sa výpočtu pokút tak, aby podniky boli schopné podrobne sa oboznámiť so spôsobom výpočtu pokuty, ktorá im bola uložená.

Všeobecný súd v už citovanom rozsudku *Team Relocations a i./Komisia* konštatoval, že usmernenia z roku 2006 zrušili tak členenie porušení na kategórie, ako aj paušálne sumy a zaviedli systém umožňujúci presnejšiu diferenciaciu v závislosti od závažnosti porušení, a rozhodol, že Komisia môže zohľadniť rozsah závažnosti účasti každého podniku na porušení buď pri určení percentuálneho podielu hodnoty zohľadnených predajov, alebo pri posudzovaní poľahčujúcich či priťažujúcich okolností. V poslednom uvedenom prípade však musí posúdenie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností umožniť primerané zohľadnenie relatívnej závažnosti účasti na jedinom porušení, ako aj prípadnej zmeny tejto závažnosti v čase.

– Dĺžka trvania

V už citovaných spojených veciach *Team Relocations a i./Komisia* sa spochybňovalo systematické násobenie sumy určenej na základe hodnoty predaja počtom rokov účasti podniku na porušení, ako je upravené v usmerneniach z roku 2006, lebo tento systém priznáva údajnej dĺžke trvania porušenia neprimeraný význam v porovnaní s ostatnými relevantnými faktormi a najmä so závažnosťou porušenia. Ako už bolo uvedené v súvislosti so závažnosťou porušenia, Všeobecný súd síce uviedol, že nový prístup Komisie predstavuje aj v tomto smere zásadnú zmenu metodológie, lebo násobenie počtom rokov účasti na porušení sa rovná zvýšeniu sumy o 100 % za rok, zdôraznil však, že takýto vývoj nie je v rozpore s článkom 23 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1/2003⁸.

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

Naopak, v už citovanom rozsudku z rovnakého dňa *Gosselin Group a Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia* Všeobecný súd vyvodil z tejto zmeny dôsledky pre prácu Komisie. Všeobecný súd tak spresnil, že podľa ustálenej judikatúry dôkazné bremeno týkajúce sa porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ prináleží Komisii a Komisia musí predložiť presné a zhodujúce sa dôkazy, ktoré odôvodňujú pevné presvedčenie, že došlo k údajnému porušeniu, čo osobitne platí pre dôkazy týkajúce sa kritéria dĺžky trvania porušenia, ktorého význam sa v usmerneniach z roku 2006 podstatne zvýšil.

– Rovnosť zaobchádzania – zohľadňovaný obrat

V už citovaných rozsudkoch *Toshiba/Komisia* a *Mitsubishi Electric/Komisia* Všeobecný súd uvádza, že Komisia zvolila rok 2001 za referenčný rok na stanovenie hodnoty celosvetového predaja a ako základ pre výpočet východiskovej sumy pokuty spoločností Toshiba a Mitsubishi Electric, ktorých činnosti v odvetví rozvádzačov izolovaných plynom prevzal od roku 2002 ich spoločný podnik TM T & D, zatiaľ čo v prípade európskych výrobcov použila ako referenčný rok 2003, čiže posledný celý rok porušenia. Podľa Komisie bolo toto rozlišovanie odrazom jej úmyslu zohľadniť skutočnosť, že počas prevažnej časti trvania porušenia mala spoločnosť Toshiba oveľa menší podiel na celosvetovom trhu s týmto výrobkom ako spoločnosť Mitsubishi. Hoci Všeobecný súd považuje tento cieľ za legitímny, domnieva sa, že na dosiahnutie tohto cieľa mohli byť použité iné nediskriminačné metódy, napríklad rozdelenie východiskovej sumy vypočítanej na základe obratu za rok 2003 podľa pomeru predaja dotknutého výrobku počas roka predchádzajúceho založeniu spoločného podniku. Keďže Komisia porušila zásadu rovnosti zaobchádzania a neexistujú skutočnosti, na základe ktorých by mohla vypočítať novú sumu pokuty, Všeobecný súd pokuty uložené obom týmto podnikom zrušil.

– Odstrašenie

Vo veci *Arkema France a i./Komisia* (rozsudok zo 7. júna 2011, T-217/06, zatiaľ neuvverejnený) Komisia uplatnila zvýšenie o 200 %, aby peňažnej sankcii zaistila dostatočný odstrašujúci účinok vzhľadom na veľkosť a hospodársku silu dotknutého podniku. Toto zvýšenie sa zakladalo na celosvetovom obrate spoločnosti Total, ktorá je materskou spoločnosťou žalobkyne. Všeobecný súd však poukázal na skutočnosť, že niekoľko dní pred prijatím rozhodnutia Komisie prestala byť žalobkyňa ovládaná spoločnosťou Total, a dospel teda k názoru, že zvýšenie pokuty na účely odstrašujúceho účinku nie je dôvodné. Všeobecný súd pripomína, že potreba zabezpečiť dostatočne odstrašujúci účinok pokuty vyžaduje okrem iného úpravu výšky pokuty tak, aby mala požadovaný dosah na podnik, ktorému je uložená, a to tak, aby sa nestala zanedbateľnou alebo naopak neprimerane vysokou, predovšetkým s ohľadom na jeho finančné schopnosti. Tento odstrašujúci účinok možno preto právoplatne dosiahnuť, len ak sa zohľadní situácia podniku v deň, keď bola pokuta uložená. Keďže hospodárska jednotka tvorená spoločnosťami Arkema a Total zanikla pred dátumom prijatia napadnutého rozhodnutia, zdroje spoločnosti Total nemôžu byť zohľadnené pri určovaní násobiteľa uplatniteľného na spoločnosť Arkema a jej dcérske spoločnosti. Všeobecný súd preto rozhodol, že zvýšenie o 200 % je voči nim neprimerané a že 25 % zvýšenie je primerané na zaistenie dostatočne odstrašujúceho účinku pokuty, ktorá im bola uložená. Z tohto dôvodu Všeobecný súd rozhodol znížiť pokutu uloženú spoločnosti Arkema z 219,1 na 113,3 milióna eur.

– Spolupráca

V už citovanej veci *Fuji Electric/Komisia* Všeobecný súd spresňuje, že hoci je pravda, že dátum, ku ktorému sú dôkazy predložené Komisii, ovplyvňuje ich kvalifikáciu ako dôkazov s významnou pridanou hodnotou, lebo táto kvalifikácia závisí od dôkazov už obsiahnutých v spise Komisie ku dňu ich predloženia, samotná skutočnosť, že tieto dôkazy boli predložené po doručení oznámenia o výhradách nevyklučuje, že môžu mať aj napriek pokročilému štádiu správneho konania významnú

pridanú hodnotu. Najmä v žiadosti o priznanie výhod vyplývajúcich z oznámenia o spolupráci, ktorá je predložená po zaslaní oznámenia o výhradách, sa môže podnik sústrediť na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru neboli z právneho hľadiska dostatočne preukázané, aby poskytol významnú pridanú hodnotu oproti dôkazom, ktorými už Komisia disponuje.

Vo veci *Deltafina/Komisia* (rozsudok z 9. septembra 2011, T-12/06, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), sa Komisia prvýkrát rozhodla priznať žalobkyni podmienené oslobodenie od pokút v rámci oznámenia o spolupráci. Všeobecný súd uvádza, že keďže poskytnutie úplného oslobodenia od pokút predstavuje výnimku zo zásady osobnej zodpovednosti podniku za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, je logické, že Komisia môže na oplátku vyžadovať od podniku, aby ju informoval o rozhodných skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel a ktoré môžu ovplyvniť priebeh správneho konania a účinnosť vyšetrovania. Všeobecný súd však uvádza, že žalobkyňa na stretnutí s konkurentmi dobrovoľne a bez informovania Komisie prezradila, že podala žiadosť o oslobodenie od pokút, a to predtým, ako mala Komisia možnosť začať prešetrovanie týkajúce sa dotknutého kartelu. Keďže takéto správanie nemožno považovať za prejav ducha skutočnej spolupráce, Všeobecný súd rozhodol, že Komisia sa nedopustila pochybenia, keď spoločnosti Deltafina v napadnutom rozhodnutí neposkytla konečné oslobodenie od pokút.

– Pritiažujúce okolnosti

V rozsudku zo 17. mája 2011, *Arkema France/Komisia* (T-343/08, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd uvádza, že hoci žiadna premlčacia doba nebráni tomu, aby Komisia konštatovala stav opakovaného porušovania, nič to nemení na skutočnosti, že Komisia v súlade so zásadou proporcionality nemôže časovo neobmedzeným spôsobom zohľadniť jedno alebo viaceré skoršie rozhodnutia, ktorými boli podniku uložené sankcie. V predmetnej veci Všeobecný súd konštatuje, že žalobca opakovanou účasťou na karteloch od roku 1961 do mája 1984, za ktorú mu boli uložené sankcie najprv v roku 1984, neskôr v roku 1986 a nakoniec v roku 1994, porušoval pravidlá hospodárskej súťaže a že aj napriek sérii týchto rozhodnutí svoje protiprávne správanie zopakoval účasťou na novom karteli od 17. mája 1995 do 9. februára 2000, za ktorú mu boli uložené sankcie v napadnutom rozhodnutí. Komisia preto zvýšila východiskovú sumu pokuty, ktorá bola uložená žalobcovi. Všeobecný súd schvaľuje prístup Komisie a uvádza, že keďže táto séria rozhodnutí, ktoré boli prijaté v krátkom časovom rozpätí, pričom posledné uvedené rozhodnutie bolo prijaté rok predtým, ako sa žalobca dopustil porušenia, ktoré bolo sankcionované v napadnutom rozhodnutí, svedčí o jeho sklone porušovať pravidlá hospodárskej súťaže, Komisia neporušila zásadu proporcionality, keď túto sériu rozhodnutí zohľadnila v rámci posudzovania recidívneho správania žalobcu.

V rozhodnutí napadnutom v rámci vecí *ENI/Komisia a Polimeri Europa/Komisia* (rozsudky z 13. júla 2011, T-39/07 a T-59/07, zatiaľ neuvverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Komisia poznamenala, že podniku EniChem už boli v minulosti uložené sankcie za jeho účasť na dvoch kartelových dohodách, a rozhodla, že východisková suma pokuty uložená žalobkyniam, teda spoločnosti Eni a jej dcérskej spoločnosti Polimeri, musí byť zvýšená o 50 % z dôvodu pritiažujúcej okolnosti spočívajúcej v opakovanom porušovaní. Hoci sa Komisia domnievala, že právnické osoby zúčastnené na dotknutých porušeniach neboli totožné, predmetného protiprávneho správania sa opakovane dopustil ten istý podnik. Všeobecný súd však uviedol, že keďže je v tomto prípade vývoj štruktúry a ovládania dotknutých spoločností zvlášť zložitý, Komisii prináleží, aby bola zvlášť presná a uviedla všetky podrobné informácie nevyhnutné na preukázanie, že spoločnosti uvedené v napadnutom rozhodnutí a spoločnosti uvedené v predchádzajúcich rozhodnutiach predstavovali ten istý „podnik“ v zmysle článku [101 ZFEÚ]. Všeobecný súd sa domnieva, že v predmetnej veci to tak nebolo, čiže opakované porušovanie nebolo preukázané. Znížil teda výšku pokuty z 272, 25 na 181,5 milióna eur.

V spojených veciach vyhlásených v ten istý deň, *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs a i./Komisia* (T-144/07, T-147/07 až T-150/07 a T-154/07, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že Komisia zvýšila výšku pokuty uloženej materskej spoločnosti ThyssenKrupp AG, jej dcérskej spoločnosti ThyssenKrupp Elevator AG, ako aj niektorým národným dcérskym spoločnostiam o 50 % z dôvodu opakovaného porušovania, lebo niektorým spoločnostiam zo skupiny ThyssenKrupp už boli v roku 1998 uložené sankcie z dôvodu ich účasti na karteli týkajúcom sa prirážky za legovanie. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že Komisia konštatovala v tomto rozhodnutí porušenie spáchané len spoločnosťami z tejto skupiny, ale nie ich materskými spoločnosťami v rozhodnom čase, ktorých hospodárskym a právnym nástupcom bola spoločnosť ThyssenKrupp AG. Komisia sa vtedy navyše nedomnievala, že dcérske spoločnosti a ich materské spoločnosti tvorili hospodársku jednotku. Všeobecný súd ďalej konštatuje, že dcérske spoločnosti, ktorým boli uložené pokuty v rámci kartelu v oblasti prirážky za legovanie, nepatrili medzi podniky, ktorým bola uložená sankcia v napadnutom rozhodnutí. Konštatované porušenia preto nemožno považovať za opakované porušenie spáchané tým istým podnikom.

– Poľahčujúce okolnosti

Vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Ziegler/Komisia*, sa žalobkyňa v súvislosti s poľahčujúcimi okolnosťami odvolávala na ukončenie protiprávneho konania. Všeobecný súd uvádza, že hoci usmernenia z roku 2006 stanovujú, že základná čiastka pokuty sa môže z tohto dôvodu znížiť, táto okolnosť „sa [nepoužije] v prípade dohôd alebo praktík tajnej povahy (najmä kartelov)“. Navyše túto poľahčujúcu okolnosť možno uplatniť iba v prípadoch, keď sa protiprávne konanie ukončí v nadväznosti na prvý zásah Komisie. Keďže Všeobecný súd konštatoval, že žalobkyňa sa podieľala na protiprávnom konaní do 8. septembra 2003, zatiaľ čo kontroly sa uskutočnili po tomto dni, konkrétne 16. septembra 2003, zamietol výhradu uvedenú žalobkyňou.

V rovnakej veci žalobkyňa tvrdí, že v dôsledku toho, že Komisia vedela o protiprávnom konaní a že ho celé roky tolerovala, žalobkyňa nadobudla síce nesprávne, ale legitímne presvedčenie, že toto konanie je dovolené. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že samotná vedomosť o protisúťažnom správaní neznamena, že toto správanie bolo implicitne „povolené alebo podporované“ Komisiou v zmysle usmernení z roku 2006. Údajnú nečinnosť totiž nemožno posudzovať rovnako ako pozitívny akt, akým je povolenie alebo podporovanie, ktoré vedie k uznaniu poľahčujúcej okolnosti.

Vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Arkema France/Komisia*, žalobkyňa tvrdila, že Komisia sa dopustila chyby, keď jej nepriznala zníženie pokuty na základe spolupráce, ktorá šla nad rámec pôsobnosti oznámenia o spolupráci. Všeobecný súd spresňuje, že aby bol zachovaný potrebný účinok tohto typu usmernení, môže Komisii vzniknúť povinnosť znížiť podniku pokutu na inom základe len vo výnimočnej situácii. Domnieva sa, že je to tak najmä v prípade, keď je spolupráca podniku, ktorá presahuje rámec jeho právnej povinnosti bez toho, aby mal nárok na zníženie pokuty na základe uvedeného oznámenia o spolupráci, pre Komisiu objektívne užitočná. Takáto užitočnosť sa musí konštatovať vtedy, keď sa Komisia vo svojom konečnom rozsudku opiera o dôkazy, bez ktorých by Komisia nemohla za dotknuté porušenie čiastočne alebo v plnom rozsahu uložiť sankcie.

– Mimoriadne okolnosti

V už citovanom rozsudku *Ziegler/Komisia* Všeobecný súd posudzuje uplatnenie usmernení z roku 2006 v súvislosti so zohľadnením platobnej schopnosti daného podniku. V tejto súvislosti uvádza, že na priznanie výnimočného zníženia pokuty z dôvodu ekonomických ťažkostí podľa usmernení z roku 2006 musia byť okrem podania žiadosti splnené dve kumulatívne podmienky, konkrétne po prvé neprekonateľné ťažkosti so zaplatením pokuty a po druhé existencia „osobitného sociálneho

a ekonomického kontextu“. Pokiaľ ide o prvú podmienku, Komisia iba poznamenala, že keďže pokuta predstavovala iba 3,76 % celosvetového obratu podniku v roku 2006, táto pokuta nebola spôsobilá nenapraviteľne ohroziť jeho ekonomickú životaschopnosť. Všeobecný súd sa po prvé domnieva, že toto posúdenie je abstraktné a vôbec nezohľadňuje konkrétnu situáciu žalobkyne, a po druhé, že samotný výpočet percentuálneho podielu pokuty na celosvetovom obrate podniku nemôže odôvodniť záver, že táto pokuta nie je spôsobilá nenapraviteľne ohroziť ekonomickú životaschopnosť žalobkyne. Všeobecný súd však dospel k záveru, že keďže druhá podmienka splnená nebola, Komisia bola oprávnená zamietnuť tvrdenia žalobkyne.

– Horná hranica 10 % obratu

V rozsudku zo 16. júna 2011, *Putters International/Komisia* (T-211/08, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd uvádza, že samotná skutočnosť, že pokuta, ktorá bola nakoniec uložená, dosahuje 10 % obratu žalobkyne, zatiaľ čo toto percento je pri ostatných účastníkoch kartelu nižšie, nemôže predstavovať porušenie zásady rovnosti zaobchádzania alebo zásady proporcionality. Tento dôsledok je totiž vnútorne spätý s výkladom, že horná hranica 10 % je jednoduchým pevným prahom, ktorý sa použije po prípadnom znížení pokuty z dôvodu poľahčujúcich okolností alebo zásady proporcionality. Uvádza však, že vynásobenie výšky určenej na základe hodnoty predaja počtom rokov účasti na porušení v rámci usmernení z roku 2006 môže znamenať, že horná hranica 10 % sa stane pre akýkoľvek podnik, ktorý je v zásade činný na jedinom trhu a bol účastníkom kartelu počas viac ako jedného roku, skôr pravidlom ako výnimkou. V tomto prípade sa akékoľvek rozlišovanie na základe závažnosti alebo poľahčujúcich okolností zvyčajne nebude môcť prejavovať na pokute, ktorá bola znížená, aby dosiahla 10 %. Všeobecný súd tým zdôrazňuje skutočnosť, že neexistencia rozlišovania konečnej pokuty, ktorá z toho vyplýva, predstavuje vzhľadom na zásadu individualizácie trestov a sankcií problém, ktorý je vnútorne spätý s novou metodológiou.

d) Pripísanie protiprávneho správania a uloženie solidárnej povinnosti

– Podmienky uplatnenia domnienky zodpovednosti materskej spoločnosti za konanie jej dcérskej spoločnosti

V rozsudku z 15. septembra 2011, *Koninklijke Grolsch/Komisia* (T-234/07, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd uvádza, že Komisia nepredložila dôkaz o priamej účasti žalobkyne na karteli. So žalobkyňou sa zaobchádzalo rovnako ako s jej dcérskou spoločnosťou (ktorú 100 % vlastnila) bez toho, aby Komisia rozlišovala medzi právnickými osobami alebo uviedla dôvody, prečo jej malo byť protiprávne správanie pripísané. Všeobecný súd dospel k záveru, že keďže Komisia nezohľadnila ekonomické, organizačné a právne väzby existujúce medzi žalobkyňou a jej dcérskou spoločnosťou, zbavila žalobkyňu možnosti, aby prípadne napadla dôvodnosť tohto pripísania zodpovednosti na Všeobecnom súde a vyvrátila domnienku, a zároveň neumožnila Všeobecnému súdu, aby v tejto súvislosti vykonal preskúmanie, čo odôvodňuje zrušenie rozhodnutia.

– Vyvrátenie domnienky

V rozsudkoch zo 16. júna 2011, *L’Air liquide/Komisia a Edison/Komisia* (T-185/06, zatiaľ neuvverejnený, a T-196/06, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd najskôr uviedol, že Komisia mohla oprávnené predpokladať skutočný výkon rozhodujúceho vplyvu žalobkyň na ich dcérsku spoločnosť, a to so zreteľom na väzbu spočívajúcu v 100 % kontrole, ktorá spájala obe spoločnosti a ktorá nebola spochybnovaná. Ďalej uvádza, že žalobkyne predložili osobitnú argumentáciu s cieľom vyvrátiť uvedenú domnienku, pričom sa snažili preukázať nezávislosť ich dcérskej spoločnosti. Reakcia Komisie na tieto tvrdenia sa však obmedzila iba na odkaz na niektoré ďalšie dôkazy o tom, že žalobkyne vykonávali rozhodujúci vplyv na svoju dcérsku spoločnosť.

Všeobecný súd sa domnieva, že Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla dôvody, pre ktoré dospela k záveru, že dôkazy predložené žalobkyňami nestačia na vyvrátenie predmetnej domnienky. Povinnosť Komisie odôvodniť svoje rozhodnutie vo vzťahu k tejto otázke však jasne vyplýva z vyvrátiteľnej povahy predmetnej domnienky, ktorej vyvrátenie si vyžadovalo, aby žalobkyne predložili dôkaz o všetkých hospodárskych, organizačných a právnych väzbách medzi nimi a ich dcérskou spoločnosťou. Keďže Komisia sa k tejto súvislosti podrobne nevyjadřila, Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia.

V už citovaných spojených veciach *Gosselin/Komisia* a *Stichting Administratiekantoor Portielje/Komisia* Komisia uplatnila domnienku skutočného výkonu rozhodujúceho vplyvu spoločnosti Portielje na spoločnosť Gosselin, lebo materská spoločnosť vlastnila skoro celé základné imanie svojej dcérskej spoločnosti. Všeobecný súd však uvádza, že dôkazy predložené spoločnosťou Portielje umožňovali vyvrátiť uvedenú domnienku. Medzi týmito dôkazmi osobitne zdôrazňuje skutočnosť, že jediná možnosť, ako mohla materská spoločnosť ovplyvňovať svoju dcérsku spoločnosť, spočívala vo využití hlasovacích práv spojených s akciami, ktoré vlastnila, na valnom zhromaždení tejto spoločnosti. Konštatuje ale, že v priebehu trvania porušenia sa nekonalo nijaké zhromaždenie akcionárov. Všeobecný súd preto rozhodol zrušiť rozhodnutie Komisie v rozsahu, v akom sa týka spoločnosti Portielje.

– Obmedzenie zodpovednosti

Vo veci *Tomkins/Komisia* (rozsudok z 24. marca 2011, T-382/06, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) bola žalobkyňi pripísaná zodpovednosť za protiprávne správanie jej dcérskej spoločnosti, spoločnosti Pegler, lebo vlastnila 100 % základného imania tejto spoločnosti. V rámci žalobných dôvodov spochybňovala účasť svojej dcérskej spoločnosti na karteli počas trvania porušenia. V rozsudku z rovnakého dňa *Pegler/Komisia* (T-386/06, zatiaľ neuvverejnený) Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie, pokiaľ ide o účasť spoločnosti Pegler na karteli v oblasti medených tvaroviek počas časti obdobia trvania porušenia, ktorá presahovala obdobie trvania porušovania uvedené v žalobnom dôvode materskej spoločnosti Tomkins. V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že keďže súd Európskej únie nemôže rozhodnúť *ultra petitem*, zrušujúci výrok nemôže ísť nad rámec toho, čo požaduje žalobca. Z hľadiska práva hospodárskej súťaže však žalobkyňa tvorila jedinú entitu so svojou dcérskou spoločnosťou, ktorá mala čiastočný úspech v rámci žaloby o neplatnosť podanej v už citovanej veci *Pegler/Komisia*. Pripísanie zodpovednosti žalobkyňi, ktoré vykonala Komisia, teda znamená, že žalobkyňa má prospech z čiastočného zrušenia napadnutého rozhodnutia v uvedenej veci. Okrem toho žalobkyňa predložila jediný žalobný dôvod, ktorý spochybňuje dĺžku trvania účasti spoločnosti Pegler na porušovaní, a na základe tohto dôvodu navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd, ktorému bola predložená žaloba o neplatnosť samostatne materskou spoločnosťou a dcérskou spoločnosťou, nerozhodne *ultra petitem*, keď zohľadní výsledok žaloby podanej dcérskou spoločnosťou, keďže žalobné návrhy predložené materskou spoločnosťou majú rovnaký predmet.

Naopak, vo veci, v ktorej bol vydaný tento istý rozsudok, spoločnosť Tomkins výslovne vzala späť žalobný dôvod založený na nesprávnom posúdení, pokiaľ ide o zvýšenie pokuty na účely odstránenia. Všeobecný súd z toho odvodil, že o tejto otázke nemôže rozhodnúť bez toho, aby išiel nad rámec sporu, ako ho vymedzili účastníci konania v prejednávanej veci, hoci vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Pegler/Komisia*, sa domnieval, že Komisia uplatnila tento násobiaci koeficient nesprávne.

– Solidárna zodpovednosť za zaplatenie pokuty

V rozsudku z 12. októbra 2011, *Alliance One International/Komisia* (T-41/05, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd dospel k záveru, že žalobkyňu nemožno považovať za zodpovednú za porušenie, ktorého sa dopustila spoločnosť Agroexpansió n v období predchádzajúcom 18. novembru 1997, pretože až od tohto dátumu tvorila žalobkyňa so spoločnosťou Agroexpansió n jeden hospodársky subjekt, a teda podnik v zmysle článku [101 ZFEÚ]. Keďže solidárnosť pri zaplatení pokuty sa môže týkať iba obdobia porušovania, počas ktorého materská spoločnosť a jej dcérska spoločnosť tvorili takýto podnik, Komisia nemohla uložiť žalobkyňi povinnosť zaplatiť solidárne so spoločnosťou Agroexpansió n celú sumu uloženú spoločnosti Agroexpansió n, teda 2 592 000 eur, čiže sumu, ktorá sa týka celého obdobia porušovania. Všeobecný súd preto rozhodol, že sa pokuta z dôvodu dĺžky trvania porušovania zvyšuje len o 35 %, a nie o 50 %.

e) Neobmedzená právomoc

Podľa článku 261 ZFEÚ a článku 31 nariadenia č. 1/2003 Všeobecný súd disponuje neobmedzenou právomocou, aby okrem jednoduchého preskúmania zákonnosti sankcie, ktoré umožňuje len odmietnutie žaloby o neplatnosť alebo zrušenie napadnutého aktu, zmenil napadnutý akt, a to aj bez toho, aby ho zrušil, s prihliadnutím na všetky skutkové okolnosti, a to napríklad zmenou uloženej pokuty.⁹

V už citovanom rozsudku *Arkema France a i./Komisia* Všeobecný súd uvádza, že Komisia nespochybnila správnosť tvrdení žalobkyň, podľa ktorých od 18. mája 2006 už neboli ovládané zo strany Total a Elf Aquitaine, teda skutkovej okolnosti uvedenej už v žalobe. Všeobecný súd, ktorý žalobkyne vyzvali, aby uplatnil svoju neobmedzenú právomoc a znížil výšku pokuty s ohľadom na túto skutočnosť, rozhodol, že zvýšenie pokuty na zaistenie dostatočného odstrašujúceho účinku nebude predstavovať 200 %, ale 25 %, lebo ho považoval za nadmerné z dôvodu, že bolo vypočítané na základe celosvetového obratu materskej spoločnosti. V dôsledku toho sa výška pokuty uložená spoločnosti Arkema znížila o 105,8 milióna eur.

V už citovaných rozsudkoch *Ziegler/Komisia* a *Team Relocations a i./Komisia* Všeobecný súd spresnil, že cieľom hlbšieho odôvodnenia v súvislosti s výpočtom pokuty, ktoré sa stalo nevyhnutným z dôvodu zásadnej metodologickej zmeny výpočtu pokút vyplývajúcej z uplatnenia usmernení z roku 2006, je tiež uľahčiť Všeobecnému súdu výkon jeho neobmedzenej právomoci, v rámci ktorej musí mať možnosť posúdiť okrem zákonnosti napadnutého rozhodnutia aj primeranosť uloženej pokuty.

V už citovanom rozsudku *Putters International/Komisia* Všeobecný súd rozhodol, že neexistencia rozlišovania v súvislosti s konečnou pokutou, ktorá niekedy vyplynie z metodológie podľa usmernení z roku 2006, môže vyžadovať, aby v plnom rozsahu vykonal svoju neobmedzenú právomoc v jednotlivých prípadoch, v ktorých uplatnenie samotných usmernení z roku 2006 neumožňuje náležité rozlišovanie.

V rozsudku z 5. októbra 2011, *Romana Tabacchi/Komisia* (T-11/06, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd konštatoval, že Komisia sa po prvé dopustila nesprávneho posúdenia skutkových okolností, pokiaľ ide o dĺžku trvania účasti žalobkyne na karteli, a po druhé porušila zásadu rovnosti zaobchádzania pri posudzovaní špecifickej váhy tejto účasti, pričom túto situáciu napravil tým, že využil svoju neobmedzenú právomoc. Všeobecný súd sa tak domnieva, že vzhľadom na kumulatívny

⁹ Pozri najmä rozsudok Súdneho dvora z 15. októbra 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 692.

účinnok vyššie konštatovaných protiprávnych postupov, ako aj na nízku platobnú schopnosť žalobkyne, treba spravodlivým posúdením všetkých skutkových okolností prípadu dospieť k záveru, že konečná suma pokuty uloženej žalobkyni sa stanovuje na 1 milión eur namiesto 2,05 milióna eur. V tejto súvislosti po prvé spresňuje, že sankcia v takejto výške umožňuje účinne postihnúť protiprávne správanie žalobkyne, pretože nie je zanedbateľná a má dostatočný odstrašujúci účinok, a po druhé, že akákoľvek vyššia suma pokuty, ako je uvedená suma, by bola vzhľadom na porušenie vytýkané žalobkyni, ktoré sa posudzuje v celkových súvislostiach, neprimeraná.

3. Prínosy v oblasti koncentrácií

Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 12. októbra 2011, *Association belge des consommateurs test-achats/Komisia* (T-224/10, zatiaľ neuvěřený), vykonal spresnenia, pokiaľ ide o podmienky prípustnosti žaloby podanej tretími osobami po prvé proti rozhodnutiu Komisie o zlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom (v predmetnej veci medzi EDF a Segebel) a po druhé proti zamietnutiu žiadosti podanej vnútroštátnymi orgánmi o čiastočné postúpenie predmetnej koncentrácie uvedeným orgánom (rozhodnutie o zamietnutí postúpenia).

a) Aktívna legitímácia tretích osôb

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že z judikatúry vyplýva, že v prípade rozhodnutí Komisie týkajúcich sa zlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom sa aktívna legitímácia oprávnených subjektov dotknutých koncentráciou musí posudzovať odlišne v závislosti od toho, či sa tieto osoby na jednej strane dovolávajú väd postihujúcich podstatu týchto rozhodnutí (dotknuté tretie osoby „prvej kategórie“), alebo na druhej strane tvrdia, že Komisia porušila procesné práva, ktoré im zverujú právne akty Európskej únie upravujúce kontrolu koncentrácií (dotknuté tretie osoby „druhej kategórie“).

Pokiaľ ide o prvú kategóriu, je potrebné, aby sa dotknuté rozhodnutie týkalo týchto tretích osôb na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe a individualizuje ich obdobným spôsobom, ako by bola individualizovaná osoba, ktorej je rozhodnutie určené. Žalobkyňa v predmetnej veci však nepatrí do prvej kategórie, lebo rozhodnutie Komisie sa jej osobne nedotýka. Pokiaľ ide o otázku, či žalobkyňa patrí do druhej kategórie, Všeobecný súd spresňuje, že spotrebiteľské združenia disponujú procesným právom, čiže právom byť vypočutý, v rámci správneho konania týkajúceho sa preskúmania koncentrácie pri dodržaní dvoch podmienok: po prvé, že ide o koncentráciu týkajúcu sa výrobkov alebo služieb užívaných konečnými spotrebiteľmi; po druhé, že združenie skutočne podalo písomnú žiadosť o vypočutie Komisiou v priebehu tohto konania o preskúmaní.

Všeobecný súd konštatuje, že žalobkyňa spĺňa prvú podmienku – predmetná koncentrácia mohla mať prinajmenšom druhotné účinky na spotrebiteľov –, ale nespĺňa druhú podmienku. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že kroky, ktoré musia tretie osoby podniknúť, aby sa mohli zúčastniť konania o preskúmaní koncentrácie, sa musia uskutočniť po formálnom oznámení koncentrácie. To umožňuje zabrániť v záujme tretích osôb tomu, aby predkladali žiadosti pred vymedzením predmetu konania o kontrole uskutočnenej Komisiou, ku ktorému dochádza v momente oznámenia predmetnej hospodárskej operácie. Táto skutočnosť okrem toho bráni tomu, aby musela Komisia systematicky spomedzi žiadostí, ktoré sú jej doručené, vytriedovať tie, ktoré sa týkajú hospodárskych operácií viazaných len na abstraktné prípady alebo jednoducho chýry, a tie, ktoré sa týkajú operácií, ktoré vedú k oznámeniu. V predmetnej veci žalobkyňa dva mesiace pred oznámením predmetnej koncentrácie informovala Komisiu o svojom prianí byť vypočutá. Podľa Všeobecného súdu však táto skutočnosť nemôže napraviť neexistenciu opätovného podania žiadosti

alebo akejkolvek iniciatívy z jej strany, akonáhle sa hospodárska operácia, ktorú plánovali EDF a Segebel, stala fakticky riadne oznámenou koncentráciou.

b) Napadnuteľnosť rozhodnutia o zamietnutí postúpenia

Podľa ustálenej judikatúry je prípustné, aby tretia osoba dotknutá koncentráciou pred Všeobecným súdom spochybnila rozhodnutie, ktorým Komisia vyhovelá žiadosti o postúpenie podanej vnútroštátnym orgánom pre hospodársku súťaž. Všeobecný súd naproti tomu rozhodol, že dotknuté tretie osoby sú zbavené možnosti spochybniť rozhodnutie, ktorým sa zamietajú postúpenie, teda rozhodnutie, ktorým Komisia zamietajú žiadosť o postúpenie podanú vnútroštátnym orgánom. Procesné práva a súdna ochrana, ktoré právo Únie priznáva týmto tretím osobám, nie sú totiž nijako ohrozené rozhodnutím, ktorým sa zamietajú postúpenie. Práve naopak, toto rozhodnutie zaručuje tretím osobám dotknutým koncentráciou s významom pre celé Spoločenstvo, že táto koncentrácia bude po prvé preskúmaná Komisiou z hľadiska práva Únie, a po druhé, že súdom, ktorý je príslušný rozhodnúť o prípadnej žalobe proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa konanie končí, bude Všeobecný súd.

Štátna pomoc

1. Prípustnosť

Tohoročná judikatúra spresnila najmä pojmy „akt so záväznými právnymi účinkami „ a „záujem na konaní“.

Vo svojom rozsudku z 8. decembra 2011, *Deutsche Post/Komisia* (T-421/07, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd vyhlásil žalobu podanú spoločnosťou Deutsche Post proti rozhodnutiu Komisie začať konanie vo veci formálneho zisťovania v súvislosti so štátnou pomocou, ktorá jej bola poskytnutá Spolkovou republikou Nemecko, za neprípustnú. Všeobecný súd rozhodol, že napadnuté rozhodnutie, ktorému predchádzalo prvé rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania v roku 1999, nepredstavuje napadnuteľný akt.

Podľa Všeobecného súdu rozhodnutie Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, teda akt, ktorý je prípravou na konečné rozhodnutie, zakladá samostatné právne účinky, a preto predstavuje napadnuteľný akt nielen v prípade, že žalobca napáda klasifikáciu pomoci ako novej pomoci, ale aj v prípade, že napáda samotnú kvalifikáciu spornej štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

V predmetnej veci však Všeobecný súd rozhodol, že napadnutý akt, ktorý spočíval v druhom rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, nebol napadnuteľným aktom, lebo nevyvolával samostatné právne účinky vo vzťahu k prvému rozhodnutiu o začatí konania. Napadnutý akt sa týkal rovnakých opatrení, aké boli predmetom predchádzajúceho rozhodnutia o začatí konania. Navyše Komisia už uviedla skutočnosť, že sporné opatrenia mohli spadať do pôsobnosti zákazu vyplývajúceho z článku 87 ods. 1 ES a že samostatné právne účinky spojené s predmetným napadnutým aktom už vznikli v dôsledku uvedeného rozhodnutia o začatí konania. Všeobecný súd tiež uviedol, že v čase prijatia napadnutého aktu ešte nebolo ukončené konanie vo veci formálneho zisťovania začaté v roku 1999 v súvislosti so spornými opatreniami a že napadnutý akt v čase jeho prijatia nezmenil ani právny dosah sporných opatrení, ani právnu situáciu žalobkyne.

V spojených veciach *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia* (rozsudok z 24. marca 2011, spojené veci T-443/08 a T-455/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), bola pred Všeobecným súdom napadnutá

kvalifikácia kapitálového vkladu ako štátnej pomoci dvoma žalobami proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa vyhlasuje, že štátna pomoc, ktorú chce Spolková republika Nemecko poskytnúť letisku Leipzig-Halle, je zlučiteľná so spoločným trhom, pričom prvú žalobu podali verejní akcionári podnikov spravujúcich letisko (vec T-443/08) a druhú obidva podniky spravujúce letisko (vec T-455/08).

Všeobecný súd vyhlásil žalobu podanú verejnými akcionármi vo veci T-443/08 za neprípustnú z dôvodu neexistencie záujmu na konaní. Na úvod pripomína, že žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou je prípustná iba v prípade, že žalobca má právny záujem na vyhlásení neplatnosti napadnutého aktu. Takýto právny záujem musí byť skutočný a posudzuje sa ku dňu, keď bola žaloba podaná. Všeobecný súd tiež uvádza, že samotná skutočnosť, že rozhodnutie Komisie vyhlasuje oznámenú pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom, čiže v podstate nezasahuje nepriaznivo do právneho postavenia podnikov prijímajúcich pomoc, nezbavuje súd Únie povinnosti preskúmať, či posúdenie Komisie spôsobuje záväzné právne účinky, ktorými môžu byť dotknuté záujmy uvedených podnikov.

Všeobecný súd po prvé rozhodol, že skutočnosť, že rozhodnutie nie je v súlade s postojom vyjadreným žalobkyňami počas správneho konania, nevyvoláva žiaden záväzný právny účinok, ktorý by mohol ovplyvniť ich záujmy, a nemôže teda sama osebe zakladať ich záujem na konaní. Konanie o preskúmaní štátnej pomoci je vzhľadom na svoju všeobecnú štruktúru konaním začatým proti členskému štátu, ktorý je vzhľadom na svoje povinnosti v Spoločenstve zodpovedný za poskytnutie pomoci. Podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, a miestne územnosprávne celky tohto štátu, ktoré poskytujú pomoc, ako aj konkurenti príjemcov pomoci sa považujú v tomto konaní len za „dotknuté osoby“. Všeobecný súd dodáva, že žalobkyne neboli zbavené účinnej súdnej ochrany proti rozhodnutiu Komisie, ktoré označuje kapitálový vklad za štátnu pomoc. Aj keby totiž žaloba o neplatnosť bola vyhlásená za neprípustnú, nič nebráni tomu, aby tieto žalobkyne požiadali vnútroštátny súd, aby v rámci sporu pred vnútroštátnym súdom, v ktorom budú prípadne napadnuté v súvislosti s dôsledkami údajnej neplatnosti kapitálového vkladu, ktorú uvádzajú, podal návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke podľa článku 234 ES s cieľom spochybníť platnosť rozhodnutia Komisie v rozsahu, v akom konštatuje, že predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc.

Všeobecný súd sa po druhé domnieva, pokiaľ ide o údajné negatívne dôsledky, ktoré spôsobuje označenie kapitálového vkladu za štátnu pomoc, že žalobca sa nemôže odvolávať na budúce a neisté situácie na odôvodnenie svojho záujmu na zrušení napadnutého aktu. Skutočnosť, že žalobca odkazuje na „možné“ dôsledky údajnej neplatnosti kapitálového vkladu v oblasti práva spoločnosti a platobnej neschopnosti, a nie na určité dôsledky, teda nestačí na uznanie takéhoto záujmu. Okrem toho Všeobecný súd uvádza, že žalobcovia, verejní akcionári príjemcu pomoci, nepreukázali, že majú samostatný záujem, odlišný od záujmu príjemcu, požiadať o zrušenie rozhodnutia. Ak pritom osoba, ktorá vlastní časť základného imania podniku, nemôže uplatniť iný záujem na konaní, než má podnik dotknutý aktom Únie, môže brániť svoje záujmy dotknuté týmto aktom len ako spoločník tohto podniku.

V rozsudku z 20. septembra 2011, *Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia* (spojené veci T-394/08, T-408/08, T-453/08 a T-454/08, zatiaľ neuverejnené, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd zamietol námietku neprípustnosti vznesenú Komisiou a rozhodol, že skutočnosť, že žalobkyne a vedľajší účastníci konania nepodali v stanovenej lehote žalobu proti rozhodnutiu o zmene, ktoré má rovnaký predmet a cieľ ako rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, im nebráni uviesť žalobné dôvody, ktoré sa zakladajú na protiprávnosti posledného uvedeného rozhodnutia, proti konečnému rozhodnutiu Komisie.

Rozhodnutie, ktorým sa ukončuje fáza formálneho zisťovania, má totiž záväzné právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť záujmy dotknutých osôb, pretože sa ním končí predmetné konanie a s konečnou

platnosťou sa rozhodne o zlučiteľnosti skúmaného opatrenia s uplatniteľnými pravidlami pre štátnu pomoc. Dotknuté osoby preto majú vždy možnosť napadnúť toto rozhodnutie a musia v tejto súvislosti mať možnosť spochybniť rôzne prvky, na ktorých sa zakladá konečné stanovisko prijaté Komisiou. Všeobecný súd dodáva, že táto možnosť nezávisí od toho, či rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania má, alebo nemá právne účinky, ktoré by mohli byť predmetom žaloby o neplatnosť. Proti uvedenému rozhodnutiu o začatí konania síce možno podať žalobu, pokiaľ zakladá konečné právne účinky, čo platí v prípade, keď Komisia začne konanie vo veci formálneho zisťovania voči opatreniu, ktoré predbežne posúdi ako novú pomoc. Táto možnosť napadnúť rozhodnutie o začatí konania však nemôže viesť k obmedzeniu procesných práv dotknutých strán tak, aby im to zabránilo napadnúť konečné rozhodnutie a odvolávať sa na podporu svojej žaloby na vady týkajúce sa všetkých častí konania vedúcich k tomuto rozhodnutiu.

2. Hmotnoprávne predpisy

a) Pojem štátna pomoc

V rozsudku z 12. mája 2011, *Région Nord-Pas-de-Calais a Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisia* (spojené veci T-267/08 a T-279/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd ďalej spresnil pojem „štátne zdroje“ a najmä podmienku, podľa ktorej musia byť predmetné opatrenia pripísateľné štátu.

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomína, že skutočnosť, že zálohy poskytli regióny a zväzky obcí, teda samosprávne územné celky, a nie ústredné orgány štátnej správy, nemôže vylúčiť tieto opatrenia z pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Okrem toho Všeobecný súd spresňuje, že ani skutočnosť, že sporné opatrenia boli financované vlastnými zdrojmi regiónu a zväzkov obcí, ktoré nemajú daňovú alebo mimodaňovú povahu, nemôže viesť k vylúčeniu kvalifikácie týchto opatrení ako štátnej pomoci. Determinujúcim kritériom v oblasti štátnych zdrojov je totiž verejná kontrola, pričom článok 107 ods. 1 ZFEÚ zahŕňa všetky peňažné prostriedky, či už vyplývajú z povinných príspevkov alebo nie, ktoré môže verejný sektor účinne použiť na podporu podnikov.

V už citovanom rozsudku z 20. septembra 2011, *Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia*, sa Komisii vytýkalo, že nesprávne kvalifikovala sporné opatrenia ako protiprávnu novú štátnu pomoc, lebo neboli oznámené, a nie ako zneužitie existujúcej pomoci.

Všeobecný súd pripomína, že keď zmena ovplyvňuje pôvodnú schému z hľadiska samotnej jej podstaty, znamená to, že sa táto schéma zmení na novú schému pomoci. Naopak, keď zmena nie je podstatná, možno za novú pomoc považovať len samotnú zmenu ako takú. V predmetnej veci sa v rozhodnutí o schválení výslovne uvádza podmienka, podľa ktorej musela byť žiadosť o pomoc podaná pred začatím realizácie investičných projektov. Keďže na základe schémy pomoci, ktorá nebola oznámená, mohol región Sardínia priznať pomoc pre projekty, ktorých realizácia začala pred podaním žiadostí o pomoc, Všeobecný súd rozhodol, že schéma, tak ako bola uplatnená, bola zmenená v porovnaní so schémou, ktorá bola schválená. Podľa Všeobecného súdu pritom nemožno túto zmenu posúdiť ako malú alebo bezvýznamnú. Keďže, ako vyplýva z usmernenia z roku 1998¹⁰, Komisia pravidelne podmieňuje schválenie regionálnej pomoci tým, že žiadosť o pomoc musí byť podaná pred začatím realizácie projektov, mohlo vypustenie tejto podmienky ovplyvniť posúdenie zlučiteľnosti opatrenia pomoci so spoločným trhom. Všeobecný súd z toho odvodil, že spornú pomoc treba považovať za novú pomoc a nie za existujúcu pomoc. Táto nová pomoc bola protiprávna, lebo zmena schválenej schémy pomoci nebola oznámená Komisii.

¹⁰ Usmernenie z 10. marca 1998 o národnej regionálnej pomoci (Ú. v. ES C 74, s. 9; Mim. vyd. 08/001, s. 226).

Napokon Všeobecný súd spresnil, že spornú pomoc nemožno kvalifikovať ako nesprávne uplatnenú pomoc, lebo táto kvalifikácia sa týka prípadu, keď príjemca použije pomoc v rozpore s rozhodnutím, ktorým bola schválená. V tomto prípade však porušenie rozhodnutia o schválení nemožno pripísať príjemcom, ale regiónu Sardínia.

b) Voľná úvaha Komisie – Posúdenie schémy pomoci – Nariadenie o oslobodení

V rozsudku zo 14. júla 2011, *Freistaat Sachsen/Komisia* (T-357/02 RENV, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zamietol žalobný dôvod žalobcu, podľa ktorého Komisia nevyužila voľnú úvahu pri posúdení schémy predmetnej pomoci a obmedzila sa na uplatnenie kritérií stanovených nariadením o oslobodení MSP¹¹.

Všeobecný súd konštatuje, že predmetom nariadenia o oslobodení je vyhlásiť za zlučiteľné so spoločným trhom niektoré druhy pomoci poskytnutej malým a stredným podnikom (MSP) a zároveň zbaviť štáty povinnosti oznamovať túto pomoc. To však neznamená, že žiadna pomoc v prospech malých a stredných podnikov nemôže byť v nadväznosti na oznámenie vykonané členským štátom vyhlásená za zlučiteľnú so spoločným trhom po preskúmaní uskutočnenom Komisiou vo vzťahu ku kritériám definovaným článkom 87 ods. 3 ES. Všeobecný súd tiež spresňuje, že hoci Komisia môže stanoviť všeobecné pravidlá upravujúce výkon voľnej úvahy podľa článku 87 ods. 3 ES, nemôže sa úplne vzdať uvedenej voľnej úvahy, keď posudzuje špecifický prípad, najmä pokiaľ ide o prípad, ktorý výslovne neupravila, respektíve opomenula upraviť v uvedených všeobecných vykonávacích pravidlách. Táto voľná úvaha sa teda nevyčerpáva prijatím takýchto všeobecných pravidiel a v zásade neexistuje prekážka pre prípadné individuálne posúdenie mimo rámca uvedených pravidiel, avšak za podmienky, že Komisia rešpektuje nadradené právne predpisy, ako sú pravidlá Zmluvy, ako aj všeobecné zásady práva Únie. V predmetnej veci Všeobecný súd konštatoval, že Komisia správne uplatnila túto voľnú úvahu, keď skúmala zlučiteľnosť podprogramu nielen so spoločným trhom vo vzťahu ku kritériám definovaným v nariadení o oslobodení MSP, ale aj na základe článku 87 ods. 3 ES.

c) Pojem závažné ťažkosti

Vo svojom rozsudku z 27. septembra 2011, *3F/Komisia* (T-30/03 RENV, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), žalobca navrhoval zrušenie rozhodnutia Komisie nevzniesť námietky vo vzťahu k dánskym daňovým opatreniam, o ktoré v danej veci išlo. Všeobecný súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že Komisia sa stretla so závažnými ťažkosťami a že mala povinnosť začať konanie vo veci formálneho zisťovania.

Podľa Všeobecného súdu je totiž konanie vo veci formálneho zisťovania nevyhnutné, pokiaľ sa Komisia stretne so závažnými ťažkosťami pri posúdení, či je pomoc zlučiteľná so spoločným trhom. Keďže pojem závažné ťažkosti má objektívny charakter, existencia takýchto ťažkostí musí byť skúmaná tak vo vzťahu k okolnostiam prijatia napadnutého aktu, ako aj vo vzťahu k jeho obsahu, a to objektívnym spôsobom, pričom treba dať do súvislosti odôvodnenie rozhodnutia s informáciami, ktorými Komisia disponovala v čase, keď sa vyjadrovala k zlučiteľnosti spornej pomoci so spoločným trhom. Z toho vyplýva, že preskúmanie zákonnosti, ktoré vykonáva Všeobecný súd, pokiaľ ide o existenciu závažných ťažkostí, je zo svojej podstaty hlbšie ako skúmanie zjavne nesprávneho posúdenia. Žalobca znáša dôkazné bremeno existencie vážnych ťažkostí, pričom takýto dôkaz môže

¹¹ Nariadenie Komisie č. 70/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom (Ú. v. ES L 10, s. 33; Mim. vyd. 08/002, s. 141).

predložiť prostredníctvom súboru súhlasných čiastkových dôkazov týkajúcich sa jednak okolností a dĺžky predbežného preskúmania a jednak obsahu napadnutého rozhodnutia.

Na účely preukázania existencie závažných ťažkostí bola uvedená najmä dĺžka predbežného preskúmania. V tejto súvislosti Všeobecný súd spresňuje, že hoci Komisia nemusí pristúpiť k predbežnému preskúmaniu, keď štátne opatrenia, tak ako v predmetnej veci, neboli oznámené, je povinná starostlivo a nestranne preskúmať sťažnosti, ktoré boli predložené v súvislosti s neoznámenými štátnymi opatreniami, a nemôže donekonečna predlžovať predbežné preskúmanie. Primeranosť dĺžky predbežného preskúmania sa musí posudzovať v závislosti od okolností každého prípadu.

V predmetnej veci sa Všeobecný súd domnieva, že hoci možno dĺžku predbežného preskúmania, ak sa posudzuje v celom rozsahu, považovať za dĺžku, ktorá prekračuje to, čo je zvyčajne spojené s prvým preskúmaním, táto dĺžka bola z veľkej časti odôvodnená okolnosťami a kontextom konania. Prihliadal najmä k skutočnosti, že predmetné daňové opatrenia boli predmetom legislatívnej zmeny, o ktorej sa mnoho rokovalo a ktorá viedla k početnej korešpondencii medzi členským štátom a Komisiou. Okrem toho, hoci dĺžka predbežného preskúmania môže naznačovať existenciu závažných ťažkostí, sama osebe nepostačuje na preukázanie existencie takýchto ťažkostí. Uplynutie obdobia značne presahujúceho lehotu, ktorá sa bežne uplatňuje pri prvom preskúmaní, môže viesť k uznaniu toho, že Komisia sa pri posúdení stretla so závažnými ťažkosťami spojenými s posúdením vyžadujúcimi začatie konania vo veci formálneho zisťovania len vtedy, ak je sprevádzané aj inými skutočnosťami.

d) Pojem hospodárska činnosť

V už citovaných veciach *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia* sa mal Všeobecný súd vysloviť k otázke, či je výstavba letiskovej infraštruktúry, ktorá sa poskytne správcovi infraštruktúry, hospodárskou činnosťou.

V oblasti práva hospodárskej súťaže pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho postavenia a spôsobu financovania. Hospodárskou činnosťou je akákoľvek činnosť spočívajúca v ponúkaní tovarov alebo služieb na danom trhu. V tejto súvislosti Všeobecný súd po prvé konštatuje, že správa letiskovej infraštruktúry predstavuje hospodársku činnosť, najmä keď podnik ponúka letiskové služby za odplatu, ktorá pochádza najmä z letiskových poplatkov, pričom letiskové poplatky treba považovať za protihodnotu za služby poskytnuté koncesionárom letiska. Všeobecný súd tiež spresňuje, že skutočnosť, že podnik spravuje regionálne letisko a nie medzinárodné letisko, nemôže spochybniť hospodársky charakter jeho činnosti, lebo táto činnosť spočíva v poskytovaní služieb za odplatu na trhu regionálnych letiskových služieb. Prevádzkovanie dráhy sa podieľa na hospodárskej činnosti správcu, najmä ak sa prevádzkuje na obchodné účely. Po druhé sa Všeobecný súd domnieva, že pri posudzovaní hospodárskeho charakteru činnosti podniku v kontexte verejného financovania rozšírenia dráhy nie je vhodné oddeľovať výstavbu a rozšírenie infraštruktúry od jej neskoršieho používania, pričom otázka, či má neskoršie používanie vybudovanej infraštruktúry hospodársku povahu, alebo nie, nevyhnutne určuje povahu činnosti spočívajúcej v rozšírení infraštruktúry. Pristávacie a odletové dráhy sú totiž základnými predpokladmi na hospodárske činnosti vykonávané prevádzkovateľom letiska. Výstavba pristávacích a odletových dráh teda umožňuje letisku vykonávať jeho hlavnú hospodársku činnosť, alebo ak ide o výstavbu ďalšej dráhy alebo o rozšírenie existujúcej dráhy, túto činnosť rozvíjať.

e) Kritérium súkromného investora v trhovom hospodárstve

Vo svojom už citovanom rozsudku *Région Nord-Pas-de-Calais a Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisia* Všeobecný súd rozhodol, že Komisia v súlade so svojimi povinnosťami vykonala

analýzu, aby sa presvedčila, či príjemca pomoci nemohol získať úver za podobných podmienok na úverovom trhu. Pripomína, že na účely posúdenia, či štátne opatrenie predstavuje pomoc, treba určiť, či podnik, ktorý je príjemcom, získava ekonomickú výhodu, ktorú by nezískal za obvyklých trhových podmienok. Na tento účel je vhodné uplatniť kritérium založené na možnostiach podniku, ktorý je príjemcom pomoci, získať dané finančné sumy za podobných podmienok na kapitálovom trhu. Najmä je potrebné položiť si otázku, či by súkromný investor uskutočnil danú transakciu za rovnakých podmienok. Všeobecný súd v predmetnej veci konštatoval, že Komisia vychádzala z konštatovania, že spoločnosť Arbel Fauvet Rail vzhľadom na svoju finančnú situáciu nemohla na úverovom trhu získať finančné prostriedky za takých výhodných podmienok ako žalobkyne, lebo sporné zálohy boli poskytnuté bez akejkoľvek záruky za ich splatenie, zatiaľ čo uplatnené úrokové sadzby zodpovedali bežne zabezpečeným úverom. Okrem toho Všeobecný súd zdôraznil, že skutočnosť, že dlžník môže získať krátkodobý úver, neumožňuje posúdiť jeho možnosti získať dlhodobejší úver, ktorého splácanie bude závisieť od jeho schopnosti prežiť.

V rozsudku zo 17. mája 2011, *Buczek Automotive/Komisia* (T-1/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že Komisia uplatnila kritérium hypotetického súkromného veriteľa v rozpore s článkom 87 ods. 1 ES, a že preto platne nepreukázala existenciu štátnej pomoci.

Všeobecný súd uvádza, že pokiaľ podnik čiaci výraznému zhoršeniu svojej finančnej situácie navrhne svojim veriteľom dohodu alebo sériu dohôd na reštrukturalizáciu svojho dlhu s cieľom ozdraviť vlastnú situáciu a vyhnúť sa likvidácii, každý veriteľ sa musí rozhodnúť medzi sumou, ktorá sa mu ponúka v rámci navrhnutej dohody, na jednej strane a sumou, o ktorej sa domnieva, že by ju mohol vymôcť pri možnom ukončení likvidácie podniku, na druhej strane. Jeho voľba je ovplyvnená radom faktorov, ako napríklad jeho postavením ako hypotekárneho veriteľa, prednostného alebo bežného, povahou a rozsahom možných záruk, ktoré mu patria, jeho zhodnotením možnosti ozdravenia podniku, ako aj prospechom, ktorý by mohol získať v prípade likvidácie. Z toho vyplýva, že je na Komisii, aby pri každom dotknutom verejnoprávnom subjekte a s prihliadnutím na spomínané faktory určila, či odpustenie dlhov, ktoré tento subjekt poskytol, zjavne presahovalo to, ktoré by poskytol hypotetický súkromný veriteľ nachádzajúci sa s ohľadom na tento podnik v porovnateľnej situácii ako dotknutý verejnoprávny subjekt, ktorý sa snaží dosiahnuť vrátenie dlžných súm.

V prejednávannej veci teda Komisia mala určiť, či by vzhľadom na tieto faktory súkromný veriteľ rovnako ako verejnoprávne subjekty uprednostnil zákonný postup vymáhania dlhov pred konkurzným konaním. Všeobecný súd pritom konštatuje, že Komisia nedisponovala v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia hmotnými dôkazmi umožňujúcimi prijať záver, že hypotetický súkromný veriteľ by sa rozhodol podať návrh na vyhlásenie konkurzu a nevyužil by zákonné postupy vymáhania pohľadávok. Uvádza, že pokiaľ ide o výhodu, ktorú mohol hypotetický súkromný veriteľ očakávať v rámci konkurzného konania, Komisia len uviedla, že „preto by dôkladné posúdenie výhod vyplývajúcich z odloženia splátky dlhu ukázalo, že potenciálna splátka by neprevýšila bezpečný výnos spojený s likvidáciou firmy“, bez toho, aby v napadnutom rozhodnutí uviedla hmotné dôkazy, na ktorých sa toto tvrdenie zakladá. Komisia v napadnutom rozhodnutí najmä neuviedla, či ako podklad k tomuto tvrdeniu mala k dispozícii analýzu porovnania výhod, ktoré by hypotetický súkromný veriteľ získal po skončení konkurzného konania – najmä s prihliadnutím na s ním spojené náklady –, v porovnaní s výhodami zákonného postupu vymáhania dlhov. Rovnako Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla, či mala k dispozícii štúdie a analýzy týkajúce sa porovnania dĺžky konkurzného konania a zákonného postupu vymáhania dlhov.

3. Procesné pravidlá

a) Povinnosť odôvodnenia

V už citovanom rozsudku *Buczek Automotive/Komisia* Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nedostatočne odôvodnila rozhodnutie, pokiaľ ide o splnenie podmienok týkajúcich sa vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a narušenie alebo hrozbu narušením hospodárskej súťaže.

Všeobecný súd pripomína, že Komisii neprislúcha vykonať hospodársku analýzu skutočnej situácie dotknutých odvetví, trhového podielu žalobkyne, postavenia konkurenčných podnikov a obchodných tokov dotknutých tovarov a služieb medzi členskými štátmi, pokiaľ vysvetlí, v čom sporná pomoc narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Aj v prípadoch, keď z okolností, za ktorých bola štátna pomoc poskytnutá, vyplýva, že pomoc je takej povahy, že môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením, však Komisii prináleží, aby tieto okolnosti aspoň spomenula v odôvodnení svojho rozhodnutia.

V predmetnej veci Všeobecný súd konštatuje, že Komisia sa v napadnutom rozhodnutí obmedzila len na jednoduché prebratie znenia článku 87 ods. 1 ES a neuviedla ani len krátke zhrnutie skutočností a právnych úvah, ktoré sa pri posúdení týchto podmienok zohľadnili. Navyše napadnuté rozhodnutie neobsahuje nijakú skutočnosť, na základe ktorej by sa dalo preukázať, že dotknutá pomoc môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže, a to ani v rámci opisu okolností, za ktorých sa pomoc poskytla.

V už citovanom rozsudku *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle/Komisia* Všeobecný súd z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia zrušil článok 1 rozhodnutia Komisie v rozsahu, v akom určil výšku štátnej pomoci, ktorú chcela Spolková republika Nemecko poskytnúť letisku Lipsko/Halle, na 350 miliónov eur.

Všeobecný súd rozhodol, že hoci Komisia pripúšťa, že určité náklady spojené s kapitálovým vkladom súvisia s plnením verejných úloh, a nemožno ich teda označiť za štátnu pomoc, v článku 1 predmetného rozhodnutia uviedla, že celý kapitálový vklad predstavuje štátnu pomoc.

Hoci žiadne ustanovenie práva Únie nevyžaduje, aby Komisia určila presnú výšku pomoci, ktorá má byť vrátená, Všeobecný súd zdôraznil, že keď sa Komisia rozhodne uviesť výšku štátnej pomoci, a to aj v prípadoch, keď je pomoc označená za zlučiteľnú so spoločným trhom, musí uviesť jej presnú výšku. V predmetnej veci pritom Všeobecný súd uviedol, že výška štátnej pomoci uvedená v článku 1 predmetného rozhodnutia je zrejme nesprávna, lebo náklady súvisiace s úlohami verejnej služby nepredstavujú štátnu pomoc, a je teda potrebné ich odčítať od celkovej hodnoty kapitálového vkladu.

b) Právo na obranu

V už citovanom rozsudku *Région Nord-Pas-de-Calais a Communauté d'Agglomération du Douaisis*/Komisia Všeobecný súd pripomína ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa dotknuté osoby nemôžu dovolávať práva na obranu ako takého, ale majú iba právo byť vypočuté a zúčastniť sa konania v primeranom rozsahu so zreteľom na okolnosti prejednávaneho prípadu. Hoci nie je možné vylúčiť, že určitá entita pôsobiaca pod úrovňou štátu bude mať také postavenie, že bude dostatočne nezávislá od ústrednej vlády členského štátu a bude tak mať zásadnú úlohu pri definovaní politického a ekonomického prostredia, v ktorom podniky pôsobia, Všeobecný súd pripomína, že úloha iných zúčastnených strán než dotknutého členského štátu sa v rámci konania o preskúmaní štátnej

pomoci obmedzuje na úlohu zdroja informácií pre Komisiu. Také zúčastnené strany sa teda nemôžu samy domáhať kontradiktórnej diskusie s Komisiou.

c) Ochrana legitímnej dôvery

V už citovanom rozsudku *Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia* Všeobecný súd zamietol výhradu založenú na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery, pričom pripomenul, že ochrany legitímnej dôvery sa nemôže dovoliavať osoba, ktorá zjavne porušila platnú právnu úpravu. O tento prípad šlo v danej veci, lebo región Sardínia zaviedol schému pomoci, ktorá bola protiprávna, pretože nebola oznámená Komisii. Toto porušenie bolo zjavné, pretože tak usmernenia z roku 1998, ako aj rozhodnutie o schválení¹² výslovne uvádzali podmienku podania žiadosti pred začatím prác.

V súvislosti s legitímnou dôverou príjemcov pomoci, ktorá vyplýva z existencie predchádzajúceho rozhodnutia o schválení, Všeobecný súd uvádza, že na legitímnu dôveru týkajúcu sa zákonnosti štátnej pomoci sa v zásade, a pokiaľ neexistujú mimoriadne okolnosti, možno odvolávať len vtedy, ak bola táto pomoc poskytnutá v súlade s postupom upraveným v článku 88 ES, pričom starostlivý hospodársky subjekt musí byť obvykle schopný sa o tom presvedčiť. V predmetnej veci Všeobecný súd uvádza, že v rozhodnutí o schválení bolo zreteľne uvedené, že schválenie Komisiou sa týkalo iba pomoci na projekty, ktorých realizácia sa začala po podaní žiadosti o pomoc. Príjemcovia spornej pomoci, ktorí nedodržali túto podmienku, sa v zásade nemohli dovoliavať legitímnej dôvery v zákonnosť uvedenej pomoci. Hoci judikatúra nevyklučuje možnosť, že príjemcovia protiprávnej pomoci sa môžu v rámci konania o vymáhaní dovoliavať mimoriadnych okolností s cieľom zabrániť vráteniu pomoci, môže k tomu dôjsť len na základe príslušných ustanovení vnútroštátneho práva v rámci konania o vymáhaní na vnútroštátnych súdoch, ktoré majú jedinú právomoc – v prípade potreby po tom, čo položili Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu – posúdiť predmetné okolnosti.

Ochranná známka Spoločenstva

Rozhodnutia týkajúce sa uplatnenia nariadenia (ES) č. 40/94, ktoré bolo nahradené nariadením (ES) č. 207/2009¹³, aj v roku 2011 predstavujú významnú časť sporov, o ktorých rozhodoval Všeobecný súd (240 vybavených vecí, 219 predložených vecí). Preto možno uviesť len stručný prehľad týchto rozhodnutí.

1. Absolútne dôvody zamietnutia

Rok 2011 sa vyznačoval najmä prvými dvoma prípadmi uplatnenia článku 7 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 207/2009. Všeobecný súd totiž zamietol dve žaloby podané proti zamietnutiu zápisu ochranných známk Spoločenstva odporujúcich verejnému poriadku a dobrým mravom. Všeobecný súd najprv v rozsudku z 20. septembra 2011, *Couture Tech/ÚHVT (Vyobrazenie sovietskeho štátneho znaku)* (T-232/10, zatiaľ neuvěřený), uviedol, že označenia, ktoré môže príslušná skupina verejnosti vnímať ako označenia v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi, nie sú rovnaké vo všetkých členských štátoch, najmä z jazykových, historických, spoločenských alebo kultúrnych dôvodov. Na základe toho dospel k záveru, že treba zohľadniť nielen okolnosti, ktoré sú spoločné pre

¹² Rozhodnutie Komisie SG(98) D/9547 z 12. novembra 1998, ktorým schválila schému pomoci „N 272/98 – Taliansko – pomoc v prospech hotelového priemyslu“.

¹³ Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146), nahradené nariadením Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1).

všetky členské štáty Únie, ale rovnako aj osobitné okolnosti vlastné jednotlivým členským štátom, ktoré môžu ovplyvniť vnímanie príslušnej skupiny verejnosti nachádzajúcej sa na území týchto štátov. Všeobecný súd tvrdí, že okolnosti vyplývajúce z maďarského vnútroštátneho právneho poriadku, o aké ide v predmetnej veci, sa z dôvodu svojej normatívnej hodnoty neuplatňujú a nepredstavujú tak pravidlá, ktorými je Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) viazaný. Tieto okolnosti napriek tomu predstavujú skutkové znaky, ktoré umožňujú posúdiť vnímanie určitých druhov označení príslušnou skupinou verejnosti nachádzajúcou sa v dotknutom členskom štáte.

Po tom, čo konštatoval, že vzhľadom na to, že maďarský trestný zákon zakazuje určité spôsoby používania „symbolov despotických režimov“ vrátane kosáku a kladiva a päťcípej červenej hviezdy, sa tento zákaz vzťahuje aj na používanie dotknutých označení ako ochranných známok, Všeobecný súd predovšetkým uvádza, že sémantický obsah štátneho znaku bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) nebol zmiernený ani sa nezmenil tak, že by už nebol vnímaný ako politický symbol. Všeobecný súd sa preto domnieva, že odvolací senát správne konštatoval, že podstatná časť príslušnej skupiny verejnosti nachádzajúca sa v Maďarsku bude vnímať používanie prihlasovaného označenia ako ochrannej známky ako používanie, ktoré je v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi v zmysle článku 7 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 207/2009.

Ďalej vo veci *PAKI Logistics/ÚHVT (PAKI)* (rozsudok z 5. októbra 2011, T-526/09, zatiaľ neuvverejnený) išlo o označenie PAKI, v prípade ktorého odvolací senát zamietol zápis z dôvodu, že anglicky hovoriaca verejnosť v Európskej únii ho vníma ako rasistický výraz, ktorý ponižujúco a hanobne označuje Pakistancov, alebo všeobecnejšie osobu pochádzajúcu z indického subkontinentu a žijúcu najmä na území Spojeného kráľovstva. V tomto kontexte Všeobecný súd zdôraznil, že článok 7 ods. 1 písm. f) nariadenia č. 207/2009 sa síce vzťahuje v prvom rade na akékoľvek označenie, ktorého používanie zakazuje ustanovenie práva Únie alebo vnútroštátneho práva, jeho zápis ako ochrannej známky Spoločenstva však bude aj v prípade neexistencie takéhoto zákazu narážať na absolútny dôvod zamietnutia upravený týmto ustanovením, pokiaľ je označenie veľmi urážlivé. Existenciu tohto dôvodu zamietnutia treba posudzovať na základe kritérií racionálne uvažujúcej osoby, ktorá má priemerný prah citlivosti a tolerancie. Príslušnú skupinu verejnosti nemožno navyše obmedziť na verejnosť, ktorej sú výrobky a služby, o ktorých zápis sa žiada, priamo určené. Treba totiž zohľadniť skutočnosť, že označenia, na ktoré sa tento dôvod zamietnutia vzťahuje, budú šokovať nielen skupinu verejnosti, ktorej sú výrobky a služby s predmetným označením určené, ale aj ostatné osoby, ktoré, hoci nie sú uvedenými výrobkami a službami dotknuté, sa v bežnom živote budú s týmto označením náhodne stretávať. Všeobecný súd odmietol rôzne tvrdenia žalobkyne, ktorými sa snažila preukázať, že výraz „paki“ nie je vždy jednoznačný a diskriminačný, a dospel k záveru, že odvolací senát správne konštatoval, že tento výraz anglicky hovoriaca skupina verejnosti Únie vníma ako rasistickú urážku, a z toho dôvodu je jeho zápis v rozpore s verejným poriadkom a dobrými mravmi.

Okrem toho v rozsudku zo 6. júla 2011, *i-content/ÚHVT (BETWIN)* (T-258/09, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že odvolací senát z právneho hľadiska nedostatočne odôvodnil opisný charakter, ako aj neexistenciu rozlišovacej spôsobilosti prihlasovanej ochrannej známky pre niektoré služby uvedené v prihláške. V tejto súvislosti pripomína, že možnosť odvolacieho senátu vykonať súhrnné odôvodnenie pre sériu výrobkov alebo služieb sa môže vzťahovať len na výrobky a služby, medzi ktorými existuje dostatočne priamy a konkrétny vzťah, takže tvoria dostatočne homogénnu kategóriu, čo umožní, že všetky skutkové a právne úvahy, ktoré tvoria odôvodnenie predmetného rozhodnutia, na jednej strane dostatočne objasnia odôvodnenie odvolacieho senátu pre každý z výrobkov a každú zo služieb patriacich do tejto kategórie a na druhej strane by mohli byť uplatnené bez rozdielu na každý z predmetných výrobkov a služieb. V predmetnej veci pritom napadnuté rozhodnutie poskytuje len málo záchytných bodov na priradenie jednotlivých dôvodov zamietnutia k veľkému množstvu služieb označených prihlasovanou

ochrannou známkou. Všeobecný súd tiež uvádza, že odôvodnenie neexistencie rozlišovacej spôsobilosti prihlasovanej ochrannej známky sa obmedzuje na konštatovanie, podľa ktorého ako opisné označenie, „pri ktorom ktokoľvek pochopí význam bez osobitných znalostí a bez prieskumu“, bola prihlasovaná ochranná známka, ktorá nemá ani rozlišovaciu spôsobilosť, vylúčená zo zápisu na základe článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 207/2009. Všeobecný súd takisto zdôraznil, že odvolací senát len uviedol, že pojem „betwin“ poskytuje iba všeobecný podnet zúčastniť sa určitých stávk alebo hier alebo získať ekonomické výhody vo forme ziskov bez spresnenia možného spojenia s určitým poskytovateľom a že z tohto dôvodu predmetné označenie neumožňuje dotknutému spotrebiteľovi chápať ho ako odkaz na určitý obchodný pôvod služieb súvisiacich s možnosťou stávk a výhier a vnímať ho ako individuálne označenie určitého poskytovateľa v tejto oblasti. Za týchto okolností Všeobecný súd usúdil, že v prípade iných služieb, než sú tie, ktoré priamo súvisia s oblasťou stávk a hier o cenu, treba aj bez návrhu konštatovať nedostatok odôvodnenia. Nemožno totiž pochopiť, ako by sa celkové odôvodnenie mohlo uplatniť na všetky ostatné heterogénne služby, ktoré sú predmetom prihlášky ochrannej známky a z ktorých niektoré nemajú žiadnu súvislosť so stávkami a snahou o výhru.

Pokiaľ ide o označenie TDI, v rozsudku zo 6. júla 2011, *Audi a Volkswagen/ÚHVT (TDI)* (T-318/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), bol Všeobecný súd tiež nútený zamietnuť žalobu podanú proti rozhodnutiu odvolacieho senátu, podľa ktorého je označenie TDI, ktoré tvoria začiatkové písmená pojmov obsiahnutých vo výrazoch „turbo direct injection“ alebo „turbo diesel injection“, opisné v celej Únii.

Po prvé Všeobecný súd uvádza, že slovné označenie TDI – o ktorého zápis ako ochrannej známky Spoločenstva sa žiada pre „vozidlá a ich konštrukčné prvky“ – môže slúžiť na označenie základných charakteristík výrobkov a služieb uvedených v prihláške ochrannej známky. Pokiaľ ide o vozidlá, toto slovné označenie opisuje ich vlastnosť, keďže skutočnosť, že sú vybavené motorom „turbo diesel injection“ alebo „turbo direct injection“, predstavuje základnú charakteristiku vozidla. Pokiaľ ide o konštrukčné prvky vozidiel, slovné označenie TDI označuje ich typ. Všeobecný súd sa tak domnieva, že označenie TDI je pre predmetné výrobky opisné v celej Únii. Po druhé Všeobecný súd odmieta tvrdenie, podľa ktorého na preukázanie nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti používaním nemusí byť na jednej strane udomácnenie sa ochrannej známky preukázané vo všetkých členských štátoch a na druhej strane sa musia obdobne použiť zásady uplatniteľné na dobré meno ochrannej známky, takže stačí preukázanie udomácnenia sa predmetnej ochrannej známky na podstatnej časti územia Únie. Všeobecný súd sa totiž domnieva, že prihlasovaná ochranná známka musí získať rozlišovaciu spôsobilosť používaním vo všetkých členských štátoch Únie, v ktorých nemala rozlišovaciu spôsobilosť *ab initio*. V tejto súvislosti Všeobecný súd predovšetkým spresňuje, že vzhľadom na cieľ článku 9 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009, ktorý chráni legitímne záujmy majiteľov ochranných známok, ktorých ochranná známka získala vďaka ich obchodnému a propagačnému úsiliu dobré meno, nemožno v súvislosti so získavaním rozlišovacej spôsobilosti používaním aplikovať metódu, ktorá bola použitá na určenie relevantného územia v kontexte uplatňovania tohto ustanovenia.

V rozsudku zo 17. mája 2011, *Consejo Regulador de la Denominación de Origen Txakoli de Álava a i./ÚHVT (TXAKOLI)* (T-341/09, zatiaľ neuverejnený), mal Všeobecný súd vyložiť článok 66 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 týkajúci sa kolektívnych ochranných známok, ktorý stanovuje výnimku z článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009. Podľa prvého uvedeného ustanovenia môžu totiž predstavovať kolektívnu ochrannú známku Spoločenstva aj znaky alebo označenia, ktoré – hoci sú opisné – môžu slúžiť na označenie zemepisného pôvodu dotknutého výrobku alebo dotknutých služieb. V predmetnej veci žalobkyne tvrdili, že pojem „txakoli“ predstavuje označenie, ktoré môže slúžiť na označenie zemepisného pôvodu tovaru alebo služieb, pre ktoré sa požadoval zápis, pretože

ide o ďalší tradičný pojem chránený právnou úpravou v oblasti vinárstva, ktorý je určený pre vína s označením pôvodu, pre ktoré sú žalobkyne regulačnými orgánmi.

Všeobecný súd sa v tejto súvislosti domnieval, že tento výraz uplatniteľná právna úprava považuje iba za označenie vlastností vín a nie za označenie ich zemepisného pôvodu, a to i napriek tomu, že medzi pojmom „txakoli“ a Baskickom údajne existuje spojitosť. Článok 66 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 nemožno pritom vykladať extenzívne. Znamenalo by to totiž, že by došlo k zásahu do právomoci orgánov činných v oblasti označení pôvodu alebo zemepisných označení. Výhradnosť používania pojmu „txakoli“ priznaná inými ustanoveniami práva Únie okrem toho nemôže automaticky znamenať zápis predmetného označenia ako ochrannej známky Spoločenstva. Takýto zápis priznáva jeho majiteľovi osobitné práva, ktoré nevyplývajú z takých noriem, ako sú normy týkajúce sa poľnohospodárskej politiky.

Všeobecný súd nakoniec spresňuje, že zamietnutie zápisu prihlasovanej ochrannej známky nemá nijaký účinok na výhradné právo, ktorým disponujú v súčasnosti žalobkyne, používať predmetné pojmy v zmysle právnej úpravy týkajúcej sa vinárstva, a nemá za následok povolenie používania tohto pojmu inými prevádzkovateľmi, než sú tí, ktorí majú toto právo v zmysle tejto právnej úpravy, ani nebráni žalobkyniam v tom, aby vyžadovali dodržiavanie uvedenej právnej úpravy.

Napokon v rozsudku zo 6. októbra 2011, *Bang & Olufsen/ÚHVT (Vyobrazenie reproduktora)* (T-508/08, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd zamietol žalobu podanú proti rozhodnutiu odvolacieho senátu – ktorý rozhodoval vo veci po tom, čo Súd prvého stupňa zrušil predchádzajúce rozhodnutie¹⁴ –, ktorým bol zamietnutý zápis ochrannej známky Spoločenstva spočívajúcej v trojrozmernom označení predstavujúcom tvar reproduktora, pretože označenie pozostávalo výlučne z tvaru, ktorý dáva výrobku podstatnú hodnotu v zmysle článku 7 ods. 1 písm. e) bodu iii) nariadenia č. 40/94.

V predmetnej veci Všeobecný súd riešil otázku, či sa odvolací senát z právneho hľadiska dopustil nesprávneho posúdenia, keď po tom, čo usúdil, že v predmetnom prípade by bolo možné uplatniť nový absolútny dôvod zamietnutia, skúmal označenie so zreteľom na absolútny dôvod zamietnutia založený na článku 7 ods. 1 písm. e) bode iii) nariadenia č. 40/90, keďže prvé skúmanie, ktoré viedlo k zrušujúcemu rozsudku Všeobecného súdu, sa týkalo iba článku 7 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, t. j. požiadavky rozlišovacej spôsobilosti.

Všeobecný súd na túto otázku odpovedal záporne, pričom zdôraznil, že za predpokladu, že by Všeobecný súd považoval označenie, ktoré je predmetom prihlášky ochrannej známky Spoločenstva, v rozpore s tým, ako rozhodol Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ďalej len „ÚHVT“), za označenie, ktoré nespadá pod jeden z absolútnych dôvodov zamietnutia uvedených v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 40/94, vedie skutočnosť, že Všeobecný súd zruší rozhodnutie ÚHVT zamietajúce zápis tejto ochrannej známky, nevyhnutne k tomu, že ÚHVT, ktorému prináleží, aby vyvodil dôsledky z výroku a odôvodnenia rozsudku Všeobecného súdu, opätovne začne konanie o preskúmaní prihlášky dotknutej ochrannej známky a zamietne ju, pokiaľ sa domnieva, že sa na predmetné označenie vzťahuje iný absolútny dôvod zamietnutia uvedený v tom istom ustanovení. Podľa článku 74 ods. 1 nariadenia č. 40/94 je totiž ÚHVT v rámci preskúmania absolútnych dôvodov zamietnutia zápisu povinný *ex officio* posúdiť relevantné skutočnosti, ktoré ho môžu viesť k uplatneniu tohto dôvodu. Okrem toho označenie, na ktoré sa vzťahuje článok 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94, nemôže nikdy nadobudnúť rozlišovaciu spôsobilosť v zmysle článku 7 ods. 3 toho istého nariadenia v dôsledku používania, ku ktorému došlo, hoci podľa tohto posledného

¹⁴ Rozsudok z 10. októbra 2007, *Bang & Olufsen/ÚHVT (Tvar reproduktora)*, T-460/05, Zb. s. II-4207.

uvedeného ustanovenia táto možnosť existuje pre označenia, ku ktorým sa viažu dôvody zamietnutia upravené v článku 7 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia č. 40/94.

Z toho vyplýva, že ak posúdenie označenia vo vzťahu k článku 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94 povedie k záveru, že jedno z kritérií stanovené týmto ustanovením je splnené, upustí sa od preskúmania toho istého označenia v zmysle článku 7 ods. 3 toho istého nariadenia, lebo za tohto predpokladu je zápis tohto označenia nemožný. Týmto upustením od preskúmania možno vysvetliť záujem na uskutočnení predchádzajúceho preskúmania označenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94 v prípade, keď by bolo možné uplatniť viaceré absolútne dôvody zamietnutia upravené v uvedenom odseku 1, bez toho, aby sa v tomto prípade uvedené upustenie mohlo vykladať v tom zmysle, že znamená povinnosť predchádzajúceho posúdenia toho istého označenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 40/94.

2. Relatívne dôvody zamietnutia

V rozsudku zo 17. februára 2011, *Formula One Licensing/ÚHVT – Global sports Media (F1-LIVE)* (T-10/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd konštatoval, že medzi ochrannou známkou F1-LIVE označujúcou výrobky alebo služby týkajúce sa oblasti formuly 1 (a to časopisy, knihy a publikačné diela, rezervácia vstupeniek a organizácia súťaží na internete) a ochrannými známkami F1 a F1 Formula 1 spoločnosti Formula One Licensing BV neexistuje pravdepodobnosť zámeny z dôvodu opisného charakteru, ktorý verejnosť prisudzuje prvku „f1“, a nízkej podobnosti medzi označeniami.

Príslušná skupina verejnosti totiž bude vnímať kombináciu písmena „f“ a číslice „1“ ako skratku výrazu „formula 1“, ktorý všeobecne označuje kategóriu pretekárskych áut a v širšom význame preteky takýchto áut. Navyše príslušná skupina verejnosti môže vnímať prvok „f1“ skoršej opisnej ochrannej známky Spoločenstva F1 Formula 1 ako ochrannú známkou, ktorú majiteľ tejto ochrannej známky používa v súvislosti so svojimi komerčnými činnosťami v oblasti pretekov áut formuly 1. Príslušná skupina verejnosti nebude teda vnímať prvok „f1“ v prihlasovanej ochrannej známke ako rozlišovací prvok, ale ako prvok použitý na opisné účely. Z toho vyplýva, že prvok „f 1“ zobrazený obyčajným typom písma má iba nízku rozlišovaciu spôsobilosť vo vzťahu k uvedeným tovarom a službám a prípadné dobré meno obrazovej ochrannej známky Spoločenstva používanej v Únii sa v zásade spája s logotypom F1 ochrannej známky F1 Formula 1.

Pokiaľ ide konkrétne o slovné ochranné známky F1, spotrebitelia si nespoja prvok „f1“, ktorý obsahuje prihlasovaná ochranná známka, s majiteľom skorších ochranných známok, lebo jediné označenie, ktoré si zvykli spájať s uvedeným majiteľom, je logotyp ochrannej známky F1 Formula 1 a nie označenie zobrazené obyčajným typom písma. Spotrebitelia budú považovať označenie F1 zobrazené obyčajným typom písma za skratku „formula 1“, teda za opisné označenie.

Pokiaľ ide o obrazovú ochrannú známkou F1 Formula 1, vzhľadom na neexistenciu vizuálnej podobnosti a skutočnosť, že podobnosť z fonetického a koncepčného hľadiska je iba obmedzená, príslušná skupina verejnosti si ju nebude zamieňať s prihlasovanou ochrannou známkou. V tejto súvislosti druhový význam, ktorý označeniu F1 prisudzuje verejnosť, zaručuje, že táto verejnosť pochopí, že prihlasovaná ochranná známka sa týka formuly 1, ale z dôvodu úplne odlišnej štruktúry si nevytvorí súvislosť s činnosťami majiteľa skoršej ochrannej známky.

3. Procesné otázky

V rozsudku z 9. februára 2011, *Ineos Healthcare/ÚHVT – Teva Pharmaceutical Industries (ALPHAREN)* (T-222/09, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd spresnil svoju judikatúru týkajúcu sa posudzovania

všeobecne známých skutočností odvolacím senátom ÚHVT v súvislosti so sporom, o ktorom rozhoduje.

Podľa článku 74 nariadenia č. 40/94 v prípade konaní týkajúcich sa relatívnych dôvodov zamietnutia zápisu sa ÚHVT pri svojom skúmaní obmedzí na dôvody, dôkazy a návrhy predložené účastníkmi konania. Podľa Všeobecného súdu sa toto ustanovenie týka najmä skutkového základu rozhodnutí ÚHVT, teda skutočností a dôkazov, na ktorých môžu byť tieto rozhodnutia platne založené. Odvolací senát rozhodujúci o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v námietkovom konaní tak môže založiť svoje rozhodnutie iba na skutočnostiach a dôkazoch, ktoré predložili účastníci konania. Obmedzenie skutkového základu preskúmania vykonávaného odvolacím senátom však nevylučuje, že odvolací senát zohľadní okrem skutočností výslovne uvedených účastníkmi námietkového konania aj všeobecne známe skutočnosti, teda skutočnosti, ktoré môže poznať každý alebo s ktorými sa možno sa oboznámiť prostredníctvom všeobecne prístupných zdrojov.

V predmetnej veci Všeobecný súd zdôrazňuje, že hoci sa výsledky zisťovania odvolacieho senátu získali z internetových stránok, opis farmaceutických prípravkov a ich terapeutické indikácie, na ktorých odvolací senát zakladal svoje posúdenie podobnosti určitých výrobkov, nemožno vzhľadom na stupeň technickej zložitosti uvedených výrobkov v nijakom prípade považovať za informácie predstavujúce všeobecne známe skutočnosti. Keďže sa Všeobecný súd domnieval, že bez použitia predmetných informácií by bolo napadnuté rozhodnutie značne odlišné, uvedené rozhodnutie čiastočne zrušil.

V rámci rozsudku zo 16. mája 2011, *Atlas Transport/ÚHVT – Atlas Air (ATLAS)* (T-145/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), mal Všeobecný súd možnosť spresniť jednak požiadavky uplatňované v prípade povinnosti predložiť odôvodnenie odvolania podaného na odvolací senát a jednak súdne preskúmanie rozhodnutia odvolacieho senátu, ktorým sa prerušuje konanie o vyhlásenie neplatnosti.

Všeobecný súd v prvom rade pripomína, že odvolanie proti rozhodnutiu sa podáva v písomnej forme na ÚHVT do dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia a že vyjadrenie uvádzajúce odôvodnenie odvolania musí byť písomne podané v lehote štyroch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že odvolateľ, ktorý chce podať odvolanie na odvolací senát, má povinnosť predložiť v stanovenej lehote vyjadrenie uvádzajúce odôvodnenie jeho odvolania na ÚHVT a že toto odôvodnenie predstavuje viac než iba údaj o napadnutom rozhodnutí a vôli odvolateľa, aby ho odvolací senát zmenil alebo zrušil, inak bude jeho odvolanie odmietnuté ako neprípustné. Okrem toho z doslovného výkladu pojmu „odôvodnenie“ vyplýva, že odvolateľ pred odvolacím senátom musí písomne uviesť dôvody svojho odvolania. Odvolaciemu senátu neprislúcha dedukciou určiť dôvody, z ktorých vychádza odvolanie, o ktorom má konať. Ak teda odvolateľ predloží písomné vyjadrenie, musí písomne a dostatočne jasne uviesť, aké sú skutkové a/alebo právne údaje, ktoré odôvodňujú jeho návrh. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vo svojej korešpondencii neuviedol jasné a zrozumiteľné odôvodnenie a že predloženie odôvodnenia pred odvolacím senátom musí najmä umožňovať potenciálnemu vedľajšiemu účastníkovi konania posúdiť bez pomoci advokáta vhodnosť odpovede na tvrdenia obsiahnuté v odvolaní, Všeobecný súd konštatuje, že odvolanie pred odvolacím senátom nespĺňa požiadavky článku 59 nariadenia č. 40/94.

V druhom rade Všeobecný súd pripomína, že možnosť prerušiť konanie pred odvolacím senátom v konaní o námietke je vyjadrením zásady všeobecne uznávanej v členských štátoch týkajúcej sa možnosti rozhodujúceho orgánu prerušiť konanie, ktoré je pred ním vedené, ak to okolnosti prejednávanej veci odôvodňujú. Analogické uplatnenie tejto možnosti v kontexte konania o výmaz je teda odôvodnené, pretože námietkové konanie, ako aj konanie vo veci relatívnych dôvodov

neplatnosti majú za cieľ analyzovať pravdepodobnosť zámény medzi dvomi ochrannými známkami a možnosť prerušiť konanie prispieva k efektívnosti uvedených konaní. Odvolací senát má preto právomoc prerušiť konanie o výmaz, ak to okolnosti odôvodňujú. Všeobecný súd navyše konštatuje, že miera voľnej úvahy odvolacieho senátu, či prerušiť alebo neprerušiť konanie, je široká. Táto voľná úvaha však neznamená, že posúdenie odvolacieho senátu nepodlieha preskúmaniu súdom, ktoré sa obmedzuje len na overenie toho, či nedošlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu alebo zneužitiu právomoci. Všeobecný súd predovšetkým spresňuje, že v tomto rámci musí odvolací senát rešpektovať všeobecné zásady upravujúce spravodlivé konanie v rámci spoločenstva práva s prihliadnutím na záujem účastníka konania, ktorého ochranná známka Spoločenstva je napadnutá, ale aj na záujem ostatných účastníkov konania.

V rozsudku z 9. septembra 2011, *dm-droguerie markt/ÚHVT – Distribuciones Mylar (dm)* (T-36/09, zatiaľ neuverejnený)¹⁵, ďalej Všeobecný súd rozhodol, že pokiaľ ÚHVT zistí, že v rozhodnutí je jazyková chyba, chyba pri prepise alebo zrejma chyba, môže len zabezpečiť opravu pravopisných a gramatických chýb, chýb pri prepise alebo chýb, ktoré sú tak zrejmé, že nemožno očakávať žiadne iné znenie, než znenie, ktoré vyplýva z opravy. Okrem toho právomoc námietkových oddelení, ktoré majú opäť rozhodovať v konaní, v ktorom už prijali a doručili rozhodnutie o ukončení tohto konania, nemôže ísť nad rámec prípadov stanovených v článku 42 nariadenia č. 207/2009 (konanie o námietkach, konanie o oprave vecných chýb a revízne konanie). Vzhľadom na to, že zmeny, ktoré boli v predmetnej veci vykonané a ktoré spočívali nielen v doplnení neukončenej vety, ktorá bola nezrozumiteľná, ale tiež vo vyriešení vnútorného rozporu v odôvodnení, ako aj rozporu medzi odôvodnením a výrokom, Všeobecný súd dospel k záveru, že oprava pôvodného znenia rozhodnutia námietkového konania sa týkala samotnej podstaty tohto rozhodnutia, a nešlo teda o opravu vecnej chyby. Vzhľadom na závažnosť a evidentnosť tejto nezrovnalosti Všeobecný súd zrušil rozhodnutie odvolacieho senátu, pretože odvolací senát nekonštatoval ničotnosť zmeneného znenia rozhodnutia námietkového oddelenia, a nevyhlásil teda takýto akt za neplatný od počiatku.

Nakoniec v rámci rozsudku zo 14. decembra 2011, *Völkl/ÚHVT – Marker Völkl (VÖLKL)* (T-504/09, zatiaľ neuverejnený), Všeobecný súd rozhodol, že ak sa odvolanie pred odvolacím senátom týka len časti tovarov alebo služieb, ktorých sa týka prihláška alebo námietka, toto odvolanie oprávňuje odvolací senát, aby vykonal nové vecné preskúmanie námietky, ale len v súvislosti s uvedenými tovarmi alebo službami, pretože prihláška a námietka mu neboli predložené, pokiaľ ide o ostatné dotknuté tovary alebo služby. Odvolací senát teda tým, že zrušil bod 2 výroku rozhodnutia námietkového

¹⁵ Pokiaľ ide o dizajn Spoločenstva, pozri tiež rozsudok z 18. októbra 2011, *Reisenthel/ÚHVT – Dynamic Promotion (Debničky a košíky)* (T-53/10, zatiaľ neuverejnený), v rámci ktorého bolo rozhodnuté, že porušenie práva na obranu tým, že rozhodnutie bolo prijaté po uplynutí lehoty stanovenej žalobcovi na predloženie jeho pripomienok, nie je zjavným omylom v zmysle článku 39 nariadenia Komisie (ES) č. 2245/2002 z 21. októbra 2002, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 341, s. 28; Mim. vyd. 13/031, s. 14). Takéto porušenie totiž predstavuje omyl ovplyvňujúci konanie, ktoré predchádzalo prijatiu rozhodnutia, čiže omyl spôsobilý ovplyvniť podstatu tohto rozhodnutia.

oddelenia týkajúceho sa ostatných tovarov, prekročil hranice svojej právomoci, ako je vymedzená v článku 64 ods. 1 nariadenia č. 207/2009.¹⁶

4. Dôkaz o skutočnom používaní ochrannej známky

Vo veci *Zino Davidoff/ÚHVT – Kleinakis kai SIA (GOOD LIFE)* (rozsudok z 15. júla 2011, T-108/08, zatiaľ neuvverejnený), žalovaný zakladal dôkaz o riadnom používaní skoršej ochrannej známky najmä na rozhodnutí správneho výboru pre grécke ochranné známky. Všeobecný súd v tomto kontexte spresnil, že ÚHVT je síce v zásade oprávnený založiť svoje rozhodnutie na rozhodnutí vnútroštátneho orgánu ako dôkaz, musí však s náležitou starostlivosťou a pozorne preskúmať, či týmto dôkazom možno preukázať riadne používanie skoršej ochrannej známky. V predmetnej veci by z pozorného preskúmania gréckeho rozhodnutia vyplynulo, že toto rozhodnutie odkazuje len na dokumenty a tvrdenia predložené účastníkmi počas konania, v ktorom bolo dané rozhodnutie prijaté. Navyše tieto dokumenty neboli založené do spisu ÚHVT, čiže neboli k dispozícii odvolaciemu senátu. Odvolací senát teda nemal možnosť porozumieť odôvodneniu, čiže ani posúdeniu dôkazov, a nemohol ani identifikovať dôkazy, na ktorých bolo grécke rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo o riadnom používaní skoršej ochrannej známky, založené. Odvolací senát teda tým, že si osvojil záver gréckych orgánov bez hlbšieho preskúmania toho, či sa grécke rozhodnutie zakladalo na presvedčivých dôkazoch, porušil článok 74 ods. 1 nariadenia č. 40/94 a povinnosť náležitej starostlivosti.

5. Dizajn Spoločenstva

V rozsudku zo 14. júna 2011, *Sphere Time/ÚHVT – Punch (Hodinky pripevnené na šnúrke)* (T-68/10, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd určil, že sa článok 7 ods. 2 nariadenia č. 6/2002, ktorý umožňuje nezohľadniť sprístupnenie v prípade, ak dizajn, pre ktorý sa žiada ochrana podľa zapísaného dizajnu Spoločenstva, sprístupnil verejnosti pôvodca, jeho právny nástupca alebo tretia osoba na základe informácií, ktoré poskytol pôvodca alebo jeho právny nástupca, v období dvanástich mesiacov pred dňom podania prihlášky alebo dňom vzniku práva prednosti, použije v rámci konania o výmaze pod podmienkou, že majiteľ dizajnu, ktorého sa návrh na výmaz týka, preukáže, že je buď pôvodcom dizajnu uvádzaného na odôvodnenie uvedeného návrhu alebo právnym nástupcom tohto pôvodcu.

V tom istom rozsudku Všeobecný súd objasnil pojem „informovaný užívateľ“, pričom spresňuje svoju predchádzajúcu judikatúru¹⁷ a zdôrazňuje, že pokiaľ ide o propagačné výrobky, tento pojem zahŕňa jednak profesionála, ktorý ich odoberá na účely distribúcie konečným užívateľom, a jednak samotných konečných užívateľov. Na základe toho dospel k záveru, že skutočnosť, že jedna z dvoch skupín informovaných užívateľov vníma predmetné dizajny tak, že vytvárajú ten istý celkový

¹⁶ Treba poznamenať, že Všeobecný súd v tomto rozsudku tiež spresnil, že na zistenie toho, či žalobca bol oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho senátu pred Všeobecným súdom, sa má rozhodnutie odvolacieho senátu ÚHVT považovať za rozhodnutie, ktorým sa v zmysle článku 65 ods. 4 nariadenia č. 207/2009 nevyhovelo návrhom účastníka konania, keď po tom, ako zamietol určitý návrh, ktorého prijatie by bolo ukončilo konanie pred ÚHVT v zmysle priaznivom pre účastníka konania, ktorý ho podal, vrátil vec nižšiemu oddeleniu na opätovné preskúmanie, a to bez ohľadu na prípadnú možnosť, že toto opätovné preskúmanie by mohlo viesť k priaznivému rozhodnutiu pre tohto účastníka konania. Taká prípadná možnosť nestačí na to, aby sa taký prípad mohol považovať za prípad uvedený v bode 26 vyššie, v ktorom odvolací senát vyhovie návrhu na základe niekoľkých dôvodov alebo argumentov uvedených na jeho podporu a zamietne alebo opomenie preskúmať zvyšnú časť dôvodov alebo argumentov uvedených v návrhu.

¹⁷ Rozsudok z 22. júna 2010, *Shenzhen Taiden/ÚHVT, Bosch Security Systems (Komunikačné zariadenie)*, T-153/08, Zb. s. II-2517.

dojem, stačí na konštatovanie, že sporný dizajn nemá osobitý charakter. Všeobecný súd napokon spresňuje, že v rámci konkrétneho posúdenia celkového dojmu nie je potrebné skúmať samostatne a výlučne grafické vyobrazenie skorších dizajnov, ale skôr posúdiť celkovo všetky vyobrazené prvky umožňujúce určiť dostatočne presne a s istotou celkový dojem vyvolávaný predmetným dizajnom. Pokiaľ ide konkrétne o dizajny, ktoré boli použité bez toho, aby boli zapísané, nemožno vylúčiť, že neexistuje grafické vyobrazenie ukazujúce všetky ich relevantné detaily porovnateľné s vyobrazením v prihláške. Podľa Všeobecného súdu je teda neprimerané vyžadovať od subjektu, ktorý podal návrh na výmaz, aby vo všetkých prípadoch predložil takéto vyobrazenie.

Prístup k dokumentom inštitúcií

Judikatúra v oblasti prístupu k dokumentom bola v roku 2011 osobitne bohatá, keďže zahŕňala 23 vybavených vecí, v rámci ktorých sa riešili viaceré aspekty tejto oblasti.

1. Záujem na konaní

V rozsudku z 22. marca 2011, *Access Info Europe/Rada* (T-233/09, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd rozhodol, že na základe zverejnenia úplného znenia požadovaného dokumentu na internetovej stránke tretej osoby, ktorá nedodržala platnú právnu úpravu vzťahujúcu sa na prístup verejnosti k dokumentom Rady, sa nemožno domnievať, že žalobca nemá alebo už nemá záujem žiadať zrušenie napadnutého rozhodnutia Rady, ktorým mu bol odmietnutý prístup k celému uvedenému dokumentu. Žalobca si zachováva najmä záujem na zrušení aktu inštitúcie, aby sa mohlo predísť tomu, že sa bude v budúcnosti opakovať nezákonnosť, ktorou je tento akt údajne poznačený. Uvedený záujem môže existovať len za predpokladu, že údajná nezákonnosť sa môže v budúcnosti opakovať, a to nezávisle od okolností veci, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby žalobcom. Tak je to aj v prípade žaloby o neplatnosť podanej proti rozhodnutiu Rady o odmietnutí prístupu k celému dokumentu, keďže nezákonnosť, ktorej sa dovoľáva žalobkyňa, spočíva na výklade jednej z výnimiek stanovených v nariadení (ES) č. 1049/2001¹⁸, pričom existuje vážne riziko, že ju Rada opätovne použije pri vybavovaní novej žiadosti, a žalobkyňa, čiže združenie, ktorého cieľom je podporovať transparentnosť v Únii, môže v budúcnosti predložiť podobné žiadosti o prístup vzťahujúce sa na taký istý druh dokumentov.

2. Definícia dokumentov

V rozsudku z 26. októbra 2011, *Dufour/ECB* (T-436/09, zatiaľ neuverejnený), mal Všeobecný súd spresniť definíciu dokumentu uvedenú v článku 3 písm. a) rozhodnutia Európskej centrálnej banky 2004/258/ES¹⁹ o prístupe verejnosti k jej dokumentom, a to v súvislosti so žiadosťou o prístup k databáze.

V tejto súvislosti Všeobecný súd z výrazov uvedených v článku 3 písm. a) rozhodnutia 2004/258 vyvodil, že za dokument sa považuje aj uchovaný obsah, ktorý možno reprodukovat' alebo doň nahliadať po jeho vytvorení, a že povaha nosiča, na ktorom je obsah uložený, je irelevantná. Všeobecný súd ďalej spresňuje, že medzi charakteristiky databázy patrí existencia obsahu akejkoľvek povahy a pevného nosiča, na ktorom je tento obsah uložený. Z toho vyvodzuje, že všetky údaje obsiahnuté v databáze sú dokumentom v zmysle článku 3 písm. a) rozhodnutia 2004/258. Dodáva,

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

¹⁹ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky 2004/258/ES zo 4. marca 2004 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskej centrálnej banky (Ú. v. EÚ L 80, s. 42; Mim. vyd. 01/005, s. 51).

že vzhľadom na skutočnosť, že údaje sú na sebe nezávislé, ECB mala pristúpiť ku konkrétnemu a osobitnému preskúmaniu a povoliť čiastočný prístup k údajom, ktorých osobitný charakter bolo možné určiť prostredníctvom nástrojov vyhľadávania, ktorými disponuje v rámci tejto databázy, pokiaľ sa na tieto údaje nevzťahujú výnimky stanovené v článku 4 rozhodnutia 2004/258.

3. Výnimka týkajúca sa ochrany rozhodovacieho procesu

V už citovanom rozsudku *Access Info Europe/Rada* Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Rady, lebo sa domnieval, že Rada nepreukázala, že zverejnenie identity predkladateľov návrhov uvedených v dokumente, ktorý sa týkal návrhu nariadenia o prístupe verejnosti k dokumentom, môže byť prekážkou prebiehajúceho rozhodovacieho procesu. Po tom, čo spresnil, že verejnosť má právo na prístup k všetkým dokumentom, o ktorých zverejnenie žiada, Všeobecný súd pripomína, že širší prístup sa má povoliť, ak Rada koná ako normotvorca, aby bolo občanom umožnené kontrolovať všetky informácie, ktoré tvoria základ legislatívneho aktu. Možnosť oboznámiť sa so základmi zákonodarných činností je podmienkou efektívneho výkonu demokratických práv občanmi. V predmetnej veci Všeobecný súd rozhodol, že riziko, že by zverejnenie identity prekladateľov návrhov uvedených v dotknutom dokumente obmedzilo delegáciám členských štátov v priebehu legislatívneho procesu rozhodovací priestor, v rámci ktorého by mohli zmeniť svoje stanoviská, a vážne by ohrozilo možnosti dosiahnutia kompromisu, nie je dostatočne vážnym a primerane predvídateľným rizikom.

V rozsudku zo 7. júna 2011, *Toland/Parlament* (T-471/08, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Európskeho parlamentu, ktorým táto inštitúcia nepovolila prístup k správe o audite týkajúcej sa príspevkov na parlamentnú asistenciu, ktorú vypracovalo jeho oddelenie pre vnútorný audit, najmä z dôvodu, že jej zverejnenie vážne naruší jeho rozhodovací proces. Hoci možno pripustiť, že dotknutá správa o audite skutočne predstavuje dokument vypracovaný inštitúciou na jej vnútorné účely a že sa týka otázky, ku ktorej inštitúcia ešte neprijala rozhodnutie, Všeobecný súd sa domnieva, že inštitúcia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že by zverejnenie tohto dokumentu konkrétne a skutočne narušalo jej rozhodovací proces a malo na tento proces podstatný vplyv. Napadnuté rozhodnutie totiž neobsahovalo žiadne hmatateľné dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že riziko narušenia rozhodovacieho procesu bolo v čase jeho prijatia primerane predvídateľné, a teda nielen hypotetické. Všeobecný súd v tejto súvislosti dodáva, že ani okolnosť, že používanie finančných príspevkov poskytnutých členom Parlamentu je citlivou otázkou, ktorá je s veľkým záujmom sledovaná médiami, ani spomínaná citlivosť rozhodovacieho procesu samy osebe nepredstavujú objektívny dôvod na obavy z vážneho narušenia rozhodovacieho procesu.

4. O výnimke založenej na ochrane účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly

V rozsudku z 9. septembra 2011, *LPN/Komisia* (T-29/08, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), Všeobecný súd pripomína, že hoci musí inštitúcia konkrétne a individuálne preskúmať obsah každého požadovaného dokumentu, aby mohla posúdiť, v akom rozsahu sa uplatní výnimka z práva na prístup a či možno povoliť čiastočný prístup, možno na túto povinnosť uplatniť výnimku, ak je vzhľadom na osobitné okolnosti veci zrejmé, že prístup sa má odmietnuť alebo povoliť. V takomto prípade inštitúcia v zásade môže svoje zamietavé rozhodnutie oprieť o všeobecné domnienky uplatniteľné na určité kategórie dokumentov.

V tejto súvislosti sa Všeobecný súd domnieva, že ak žalobca nemá právo nahliadnuť do dokumentov v správnom spise Komisie, treba analogicky so situáciou dotknutých osôb v konaní o preskúmaní štátnej pomoci uznať existenciu všeobecnej domnienky, že sprístupnenie dokumentov obsiahnutých v správnom spise by v zásade ohrozilo ochranu cieľov vyšetrovania. Komisii teda stačí preveriť, či sa má uplatniť táto všeobecná domnienka na dotknuté dokumenty ako celok bez toho, aby bolo potrebné uskutočniť predchádzajúce konkrétne a individuálne preskúmanie obsahu

všetkých týchto dokumentov. Pokiaľ pritom prebieha konanie o nesplnení povinnosti, Komisia nevyhnutne musí vychádzať zo zásady, že táto všeobecná domnienka sa uplatní na všetky dotknuté dokumenty. Táto domnienka však nevyklučuje právo účastníkov konania preukázať, že na požadovaný dokument sa táto výnimka nevzťahuje alebo že existuje prevažujúci verejný záujem, ktorý odôvodňuje sprístupnenie dokumentu podľa článku 4 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001.

Vo veci, v ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom z 15. decembra 2011, *CDC Hydrogene Peroxide/Komisia* (T-437/08, zatiaľ neuverejnený), žalobkyňa napadla rozhodnutie Komisie, ktorým jej bol odmietnutý prístup k obsahu spisu týkajúceho sa konania vo veci účasti deviatich podnikov na karteli na trhu s peroxidom vodíka. Komisia odôvodnila svoje zamietavé stanovisko najmä tým, že poukázala na potrebu ochraňovať účinnosť svojej politiky v oblasti kartelov, a osobitne svoj program zhovievavosti. Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie, pretože Komisia nepreukázala, že sprístupnenie daného dokumentu by sa mohlo konkrétne a účinne dotknúť chránených záujmov.

Pokiaľ ide o výnimku súvisiacu s ochranou obchodných záujmov, Všeobecný súd sa domnieva, že záujem spoločnosti, ktorá sa zúčastnila na karteli, vyhnúť sa žalobám o náhradu škody, nemožno považovať za obchodný záujem a v každom prípade nepredstavuje záujem hodný ochrany, a to najmä vzhľadom na právo každej osoby uplatniť si nárok na náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená správaním spôsobilým obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž.

Čo sa týka výnimky súvisiacej s ochranou cieľov vyšetovania Komisie, Všeobecný súd rozhodol, že vyšetrovacie úkony v konkrétnej veci sú ukončené v okamihu prijatia konečného rozhodnutia, a to bez ohľadu na prípadné následné zrušenie tohto rozhodnutia súdmi, pretože samotná predmetná inštitúcia považovala konanie za ukončené práve v tomto okamihu. Všeobecný súd navyše odmieta tvrdenie Komisie, podľa ktorého výnimka založená na pojme cieľ vyšetovania je nezávislá od akéhokoľvek konkrétneho konania a možno sa jej vo všeobecnosti dovoľávať na účely odmietnutia zverejnenia akéhokoľvek dokumentu, ktorý môže narušiť politiku Komisie v oblasti kartelov a osobitne jej program zhovievavosti. Taký široký výklad pojmu vyšetovanie je totiž nezlučiteľný so zásadou, podľa ktorej sa výnimky uvedené v článku 4 nariadenia č. 1049/2001 musia vykladať a uplatňovať doslovne. Všeobecný súd zdôrazňuje, že nariadenie č. 1049/2001 neumožňuje predpokladať, že k politike hospodárskej súťaže Únie by sa v rámci uplatňovania tohto nariadenia malo pristupovať inak než k iným politikám Únie, takže neexistuje nijaký dôvod vykladať pojem cieľ vyšetovania inak v rámci politiky hospodárskej súťaže. Nakoniec Všeobecný súd pripomína, že programy zhovievavosti a spolupráce nie sú jedinými prostriedkami na zaručenie dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže Únie. Žaloby o náhradu škody podané na vnútroštátne súdy môžu totiž podstatne prispieť k zachovaniu účinnej hospodárskej súťaže v Únii.

5. Dovoľávanie sa výnimiek zo strany členského štátu, ktorý je autorom aktu

Rozsudok z 13. januára 2011, *IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds/Komisia* (T-362/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní), rozoberá otázku preskúmania súdom Únie v súvislosti s uplatnením vecnej výnimky, ktorej sa dovoľáva členský štát v rámci článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001. Toto ustanovenie oprávňuje členský štát požiadať inštitúciu, ktorej bola

podaná žiadosť o prístup k určitému dokumentu, ktorého je tento členský štát autorom, aby tento dokument bez jeho predchádzajúceho súhlasu nesprístupnila.²⁰

Všeobecný súd spresňuje, že pokiaľ rozhodnutie inštitúcie o odmietnutí prístupu k dokumentu pochádzajúcemu z členského štátu zodpovedá jeho žiadosti podľa článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001, patrí do právomoci súdu Únie preskúmať na základe žiadosti dotknutej osoby, ktorej bol odmietnutý prístup zo strany dožiadanej inštitúcie, či toto odmietnutie mohlo byť právoplatne založené na výnimkách uvedených v článku 4 ods. 1 až 3 nariadenia č. 1049/2001 a či k tomuto odmietnutiu došlo na základe posúdenia týchto výnimiek samotnou inštitúciou, alebo predmetným členským štátom. Z toho vyplýva, že preskúmanie vykonávané súdom Únie sa v dôsledku uplatnenia článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001 neobmedzuje na preskúmanie *prima facie*. Uplatnenie tohto ustanovenia nebráni tomu, aby bolo vykonané úplné preskúmanie rozhodnutia Komisie o odmietnutí, v rámci ktorého musí byť dodržaná najmä povinnosť odôvodnenia a ktoré je založené na hmotnoprávnom posúdení uplatniteľnosti výnimiek stanovených v článku 4 ods. 1 až 3 nariadenia č. 1049/2001 zo strany dotknutého členského štátu. Členský štát však podľa článku 4 ods. 5 nariadenia č. 1049/2001 disponuje širokou mierou voľnej úvahy na účely určenia, či zverejnenie dokumentov patriacich do oblastí, na ktoré sa vzťahuje článok 4 ods. 1 písm. a) štvrtá zarážka tohto nariadenia, môže poškodiť verejný záujem. Posúdenie toho, či zverejnenie dokumentu poškodzuje záujmy chránené takýmito hmotnoprávnymi výnimkami, môže totiž patriť do politickej zodpovednosti tohto členského štátu. V takomto prípade tento členský štát musí rovnako ako inštitúcia disponovať širokou mierou voľnej úvahy. Preskúmanie súdom Únie sa preto musí obmedziť na overenie dodržania procesných pravidiel a pravidiel odôvodnenia, vecnej správnosti skutkových zistení, ako aj absencie zjavne nesprávneho posúdenia a zneužitia právomocí.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – obmedzujúce opatrenia

V roku 2011 došlo k bezprecedentnému nárastu sporov týkajúcich sa obmedzujúcich opatrení, pričom v tejto súvislosti bolo začatých viac ako 90 vecí. Pre rozsudky Všeobecného súdu bola príznačná naliehavosť, s akou boli vydávané, a potvrdili sa v nich požiadavky týkajúce sa povinnosti odôvodnenia rozhodnutí, ktorými sa ukladajú také opatrenia.

Vo veci *Bamba/Rada* (rozsudok z 8. júna 2011, T-86/11, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) – v ktorej rozhodol rozšírený senát v skrátenej súdnej konaní a v lehoty štyroch mesiacov po podaní žaloby – Všeobecný súd rozhodoval o zákonnosti obmedzujúcich opatrení prijatých voči Nadiane Bambaovej, druhej manželke Laurenta Gbagbou, bývalého prezidenta Pobrežia Slonoviny. Tieto opatrenia boli prijaté v súvislosti s prezidentskými voľbami, ktoré sa uskutočnili na Pobreží Slonoviny na jeseň roku 2010 a na základe ktorých Organizácia spojených národov (OSN) potvrdila víťazstvo Alassana Ouattaru. Únia takisto uznala víťazstvo A. Outtara a vyzvala vedúcich civilných a vojenských predstaviteľov Pobrežia Slonoviny, aby uznali demokraticky zvoleného prezidenta, pričom potvrdila odhodlanie prijať sankcie voči tým, ktorí budú naďalej brániť v rešpektovaní vôle, ktorú slobodne prejavil ľud Pobrežia Slonoviny.

²⁰ Veľmi podobná situácia bola predmetom rozsudku z 24. mája 2011, *Batchelor/Komisia* (T-250/08, zatiaľ neuvverejnený). Všeobecný súd v tomto rozsudku pripomenul, že cieľom výnimky stanovenej v článku 4 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1049/2001 je ochraňovať určité typy dokumentov vydaných v rámci určitého konania, ktorých sprístupnenie by mohlo aj po tom, ako bolo toto konanie ukončené, narušiť rozhodovací proces danej inštitúcie. Tieto dokumenty musia obsahovať „stanoviská pre vnútornú potrebu, ktoré sú súčasťou rokovaní a predbežných porád v dotknutom orgáne“. Do tejto kategórie dokumentov nepatria dokumenty zaslané inštitúcii externou osobou alebo subjektom, ktoré majú byť predmetom výmeny názorov s predmetnou inštitúciou.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomenul, že účinnosť súdneho preskúmania znamená, že príslušný orgán Únie je povinný oznámiť dôvody uložených obmedzujúcich opatrení, pokiaľ je to možné, a to buď v okamihu ich prijatia, alebo prinajmenšom čo najskôr po tomto prijatí, s cieľom umožniť osobám a subjektom, ktorým sú určené, výkon ich práva na prostriedok nápravy v stanovenej lehote. Pokiaľ dotknutá osoba nemá právo na vypočutie pred prijatím prvotného rozhodnutia o uložení týchto opatrení, dodržanie povinnosti odôvodnenia je o to dôležitejšie, že predstavuje jedinou záruku, ktorá dotknutej osobe umožňuje účinne uplatniť prostriedky nápravy, ktoré má k dispozícii, aby napadla zákonnosť uvedeného opatrenia. Odôvodnenie aktu Rady, ktorým sa ukladajú také opatrenia, sa v zásade musí týkať nielen zákonných podmienok uplatňovania tohto aktu, ale aj presných a konkrétnych dôvodov, pre ktoré sa Rada v rámci výkonu svojej diskrečnej posudzovacej právomoci domnieva, že na dotknutú osobu sa také opatrenia majú uplatniť. Vzhľadom na to, že Rada má takú posudzovaciu právomoc, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré sa majú zohľadniť pri prijímaní alebo zachovaní opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov, nemožno od nej vyžadovať, aby podrobnejšie uviedla, ako konkrétne prispieva zmrazenie finančných prostriedkov osoby k boju proti bráneniu mierovému procesu a procesu národného zmierenia, alebo aby predložila dôkazy, ktoré by preukázali, že dotknutá osoba by mohla v budúcnosti použiť svoje finančné prostriedky na takéto bránenie.

V prejednávanej veci Všeobecný súd konštatuje, že Rada uviedla len všeobecné a neurčité úvahy na účely odôvodnenia zaradenia N. Bambaovej do sporného zoznamu. Konkrétne údaj, že žalobkyňa je riaditeľkou skupiny Cyclone, ktorá vydáva denník *Le temps*, nie je takou okolnosťou, ktorá by vo vzťahu k nej dostatočným a presným spôsobom odôvodnila napadnuté akty. Vzhľadom na neexistenciu konkrétneho dôkazu tento údaj neumožňuje pochopiť, ako N. Bambaová bránila mierovému procesu a procesu národného zmierenia verejným podnecovaním k nenávisti a násiliu a účasťou na dezinformačných kampaniach v súvislosti s prezidentskými voľbami v roku 2010.

Za týchto okolností Všeobecný súd rozhodol, že odôvodnenie napadnutých aktov neumožnilo N. Bambaovej napadnúť ich platnosť na Všeobecnom súde. Spresňuje, že mu toto odôvodnenie ani neumožnilo vykonať preskúmanie ich dôvodnosti, a z tohto dôvodu ruší napadnuté akty, pričom však účinky týchto aktov musia zostať zachované až do uplynutia lehoty na podanie odvolania na Súdny dvor, t. j. dva mesiace a desať dní od doručenia rozsudku, alebo ak bolo podané odvolanie, po jeho zamietnutí, a to na základe článku 280 ZFEÚ a článku 264 druhého odseku ZFEÚ.

V rámci boja proti šíreniu jadrových zbraní treba takisto uviesť, že v rozsudku zo 7. decembra 2011, *HTTS/Rada* (T-562/10, zatiaľ neuverejnený, rozsudok pre zmeškanie), Všeobecný súd zrušil nariadenie o reštriktívnych opatreniach voči žalobkyňi, pričom konštatoval, že odôvodnenia, ktoré poskytla Rada, si *prima facie* odporujú a neumožňujú pochopiť, či meno žalobkyne bolo zaradené do sporného zoznamu z dôvodu, že pretrvávali okolnosti, z ktorých vychádzalo skoršie vykonávacie nariadenie, čiže prepojenia medzi žalobkyňou a spoločnosťou HDSL, alebo z dôvodu nových okolností, teda priamych prepojení medzi žalobkyňou a spoločnosťou IRISL. V každom prípade ani nariadenie a ani odpoveď Rady na žiadosť žalobkyne o opätovné preskúmanie neumožňujú posúdiť dôvody, pre ktoré Rada zastávala názor, že okolnosti uvedené žalobkyňou týkajúce sa najmä povahy jej činností a jej samostatnosti vo vzťahu k HDSL a IRISL nemôžu zmeniť stanovisko Rady, pokiaľ ide o zachovanie reštriktívnych opatrení voči žalobkyňi. Rada tiež nespresnila povahu kontroly, ktorú IRISL údajne vykonávala nad žalobkyňou, alebo činnosti, ktoré žalobkyňa vykonáva

v mene IRISL. Všeobecný súd ruší napadnuté nariadenie v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne, a to z dôvodu porušenia povinnosti odôvodnenia. Aby nedošlo k vážnemu a nenapraviteľnému zásahu do účinnosti reštriktívnych opatrení, ktoré ukladá napadnuté nariadenie, a aby žalobkyňa nemohla konať tak, aby sa obišiel účinok následných reštriktívnych opatrení, Všeobecný súd predsa len rozhodol o zachovaní účinkov uvedeného nariadenia počas obdobia, ktoré nemôže presiahnuť dva mesiace odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku.

Životné prostredie – Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov

Vo veci *Lotyšsko/Komisia* (rozsudok z 22. marca 2011, T-369/07, zatiaľ neuvverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) bolo predmetom konania rozhodnutie Komisie o nezlučiteľnosti aspektu navrhovanej zmeny národného alokačného plánu (ďalej len „NAP“) emisných kvót Lotyšskej republiky na roky 2008 až 2012 so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, ktorý bol zavedený smernicou 2003/87/ES²¹. Tento zmenený NAP, ktorý oznámila Lotyšská republika, bol prijatý v nadväznosti na prvé rozhodnutie Komisie, ktorým vyhlásila aspekt pôvodného NAP za nezlučiteľný so smernicou 2003/87 a v ktorom poukázala na nevznesenie námietok voči NAP pod podmienkou, že sa vykonajú jeho zmeny s cieľom zníženia celkového množstva kvót, ktoré sa majú prideliť. Rozhodnutie týkajúce sa zmeneného NAP však bolo prijaté po tom, čo uplynula lehota stanovená v článku 9 ods. 3 smernice 2003/87, ktorý uvádza, že do troch mesiacov od oznámenia NAP členským štátom môže Komisia tento plán, alebo ktorýkoľvek z jeho aspektov zamietnuť v prípade nezlučiteľnosti s kritériami uvedenými v prílohe III uvedenej smernice.

Na účely zistenia, či Komisia mohla platne prijať napadnuté rozhodnutie po uplynutí tejto lehoty, Všeobecný súd uvádza, že ak Komisia nevyužije túto právomoc v lehote troch mesiacov od oznámenia NAP zo strany členského štátu, členský štát v zásade môže vykonať uvedený NAP bez toho, aby si to vyžadovalo schválenie Komisie. Postup preskúmania NAP teda nemusí nevyhnutne skončiť formálnym rozhodnutím. Naopak, Všeobecný súd zdôrazňuje, že Komisia môže využiť svoju rozhodovaciu právomoc, keď členský štát opomenie alebo odmietne zmeniť svoj NAP pred uplynutím lehoty troch mesiacov, a to napriek vzneseným námietkam. Pokiaľ totiž nedôjde k vydaniu takéhoto zamietajúceho rozhodnutia Komisie, oznámený NAP sa stáva konečným a vzťahuje sa na neho prezumpcia legálnosti, čo umožňuje členskému štátu vykonať ho.

Pokiaľ ide o zmeny, ktoré ako v prejednávanom prípade vzniknú v priebehu neskoršieho štádia postupu preskúmania, Všeobecný súd uvádza, že ich cieľom je práve vyvrátiť námietky pôvodne vyjadrené Komisiou. Preto to, že Komisia prijme uvedené zmeny, je len dôsledok ňou pôvodne formulovaných námietok a nie výrazom všeobecnej povoľovacej právomoci. Okrem toho, keď Komisia prijme zmeny NAP, nemusí byť toto prijatie predmetom jej formálneho rozhodnutia.

Okrem toho Všeobecný súd uvádza, že cieľom konania začatého na základe článku 9 ods. 3 smernice 2003/87 je zaistiť členským štátom právnu istotu a najmä im umožniť, aby boli rýchlo a v krátkom čase informované o spôsobe, akým môžu pridelovať emisné kvóty a spravovať systém obchodovania s kvótami na základe svojho NAP počas predmetného obdobia. Existuje totiž legitímny záujem na tom, aby tento NAP nebol počas svojej platnosti vystavený riziku spochybnenia zo strany Komisie. Tieto úvahy sa vzťahujú na všetky NAP nezávisle od toho, či ide o pôvodne oznámenú

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. ES L 275, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/101/ES z 27. októbra 2004 (Ú. v. EÚ L 338, s. 18).

verziu, alebo revidovanú verziu oznámenú neskôr, a to o to viac, keď tejto kontrole zo strany Komisie už predchádzalo prvé štádium preskúmania.

V dôsledku toho sa pojem oznámenie v zmysle článku 9 ods. 3 smernice 2003/87 vzťahuje tak na pôvodné, ako aj na následné oznámenie rôznych verzií NAP, takže pri každom z týchto oznámení začína plynúť nová lehota troch mesiacov. V tomto prípade Všeobecný súd zrušil napadnuté rozhodnutie, keďže bolo prijaté po uplynutí uvedenej lehoty, po ktorej sa NAP stal konečným.

Verejné zdravie

Vo veci *Francúzsko/Komisia* (rozsudok z 9. septembra 2011, T-257/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) sa žalobkyňa domáhala zrušenia nariadenia, ktorým Komisia zmenila a doplnila nariadenie (ES) č. 999/2001²² v rozsahu, v akom pre stáda oviec a kôz schvaľuje menej prísne opatrenia pre dozor a eradikáciu než skôr stanovené opatrenia. Všeobecný súd v tejto súvislosti spresnil, že určenie miery rizika, ktoré sa považuje za neprijateľné pre spoločnosť, príslúcha inštitúciám povereným politickou voľbou, ktorá predstavuje určenie vhodnej úrovne ochrany. Týmto inštitúciám prináleží určenie kritického prahu pravdepodobnosti nepriaznivých dôsledkov na verejné zdravie, bezpečnosť a životné prostredie a závažnosti týchto dôsledkov, ktoré sa im už nezdarujú prijateľné pre túto spoločnosť a ktoré po ich prekročení vyžadujú uplatnenie preventívnych opatrení napriek pretrvávajúcej vedeckej neistote. Pri určení neprijateľnej miery rizika pre spoločnosť sú inštitúcie viazané povinnosťou zabezpečiť zvýšenú úroveň ochrany, pričom však nemôžu prijať čisto hypotetický prístup k riziku a smerovať svoje rozhodnutia k „nulovej miere rizika“. Všeobecný súd takisto uvádza, že riadenie rizika zodpovedá súboru činností vykonávaných inštitúciou, ktorá musí čeliť riziku, ktorých cieľom je zníženie tohto rizika na úroveň, ktorá je pre spoločnosť prijateľná, s ohľadom na povinnosť tejto inštitúcie zabezpečiť zvýšenú úroveň ochrany verejného zdravia, bezpečnosti a životného prostredia.

Navyše Všeobecný súd zdôrazňuje, že príslušnému orgánu prináleží, aby v primeranej lehote opätovne preskúmal prijaté predbežné opatrenia, pretože ak nové skutočnosti zmenia vnímanie rizika alebo preukážu, že toto riziko možno obmedziť menej obmedzujúcimi opatreniami, ako sú existujúce opatrenia, je úlohou inštitúcií dbať na prispôbenie právnej úpravy novým údajom. Nové poznatky alebo nové vedecké objavy, pokiaľ odôvodňujú zmiernenie preventívneho opatrenia, tak menia konkrétny obsah povinnosti orgánov verejnej moci naďalej udržiavať zvýšenú úroveň ochrany ľudského zdravia. Ak také skutočnosti zmenia pôvodné hodnotenie rizík, zákonnosť prijatia menej prísnych preventívnych opatrení je potrebné posudzovať vzhľadom na tieto skutočnosti, a nie na skutočnosti, ktoré boli rozhodujúce pre hodnotenie rizík v rámci prijatia pôvodných preventívnych opatrení. Súd teda musí konštatovať porušenie zásady obozretnosti len vtedy, ak táto nová miera rizika presahuje mieru rizika považovanú za prijateľnú pre spoločnosť.

Televízne vysielanie

Vo veciach *FIFA/Komisia* (rozsudok zo 17. februára 2011, T-385/07, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) a *UEFA/Komisia* (rozsudok zo 17. februára 2011, T-55/08, zatiaľ neuverejnený, v súčasnosti prebieha konanie o odvolaní) Všeobecný súd rozhodoval o žalobách o neplatnosť, ktoré podali výkonný orgán svetového futbalu a riadiaca inštitúcia európskeho futbalu proti rozhodnutiu Komisie o zlučiteľnosti zoznamov udalostí, ktoré vypracovali Belgické kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a ktoré sa považovali za udalosti veľkého

²² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (Ú. v. ES L 147, s. 1).

významu pre spoločnosť v zmysle článku 3a ods. 1 smernice 89/552/EHS²³, s právom Únie. Tieto zoznamy obsahovali najmä v prípade Belgicka všetky zápasy finálovej časti majstrovstiev sveta vo futbale a v prípade Spojeného kráľovstva všetky zápasy finálovej časti majstrovstiev Európy vo futbale (EURO). Tieto zoznamy boli predložené Komisii na základe smernice 89/552, ktorá umožňuje členským štátom zakázať exkluzívne televízne vysielanie udalostí, ktoré považujú za udalosti veľkého významu pre spoločnosť, pokiaľ také vysielanie neumožňuje širokej verejnosti sledovať tieto udalosti vo voľne prístupnej televízii.

Všeobecný súd sa najskôr domnieva, že odkaz na majstrovstvá sveta a EURO v odôvodnení č. 18 smernice 97/36/ES²⁴ znamená, že ak členský štát zaradil zápasy týchto súťaží do zoznamu, ktorý zostavil, nemusí vo svojom oznámení Komisii uviesť osobitné odôvodnenie týkajúce sa ich povahy ako udalosti veľkého významu pre spoločnosť. Prípadný záver Komisie, podľa ktorého zaradenie majstrovstiev sveta a EURO ako celku do zoznamu udalostí veľkého významu pre spoločnosť členského štátu je zlučiteľné s právom Únie z dôvodu, že každú z týchto súťaží treba vzhľadom na ich charakteristické znaky platne považovať za jednu udalosť, možno spochybníť na základe konkrétnych okolností. Žalobkyniam predovšetkým prináleží preukázať, že „ostatné“ zápasy majstrovstiev sveta (t. j. iné zápasy než semifinále, finále a zápasy príslušného národného družstva) a/alebo „nie gala“ zápasy EURO (t. j. iné zápasy než otvárací zápas a finále) nemajú taký význam pre spoločnosť v tomto členskom štáte.

Všeobecný súd v tejto súvislosti spresňuje, že „vrcholné“ zápasy a „gala“ zápasy, ako aj zápasy príslušného národného družstva majú veľký význam pre spoločnosť v danom členskom štáte, a môžu byť teda zaradené na vnútroštátny zoznam udalostí, ktoré musí mať verejnosť možnosť sledovať vo voľne prístupnej televízii. Pokiaľ ide o ostatné zápasy majstrovstiev sveta a EURO, Všeobecný súd uvádza, že každú z týchto súťaží možno považovať za jednu udalosť a nie za súbor jednotlivých udalostí, ktoré sa rozdeľujú na zápasy. Všeobecný súd spresňuje, že iné zápasy než „vrcholné“ zápasy, „gala“ zápasy a zápasy príslušného národného družstva môžu mať vplyv na účasť uvedených družstiev na „vrcholných“ zápasoch a „gala“ zápasoch, čo môže vyvolať osobitný záujem verejnosti na ich sledovaní. V tejto súvislosti Všeobecný súd uvádza, že nie je možné vopred určiť – v čase vyhotovenia vnútroštátnych zoznamov alebo v čase získania práv na vysielanie zápasov –, ktoré zápasy budú naozaj rozhodujúce pre neskoršie fázy týchto súťaží alebo osud daného národného družstva. Z tohto dôvodu sa Všeobecný súd domnieva, že skutočnosť, že niektoré „ostatné“ alebo „nie gala“ zápasy môžu ovplyvniť účasť na „vrcholných“ alebo „gala“ zápasoch, môže odôvodniť rozhodnutie členského štátu považovať všetky zápasy týchto súťaží za zápasy s veľkým významom pre spoločnosť. Navyše Všeobecný súd konštatuje neexistenciu harmonizácie jednotlivých udalostí, ktoré môžu byť považované za udalosti veľkého významu pre spoločnosť, a uvádza, že počet divákov, pokiaľ ide o „ostatné“ zápasy a „nie gala“ zápasy posledných súťaží, preukazuje, že tieto zápasy pritiahli významný počet televíznych divákov, z ktorých sa podstatná časť obvykle nezaujíma o futbal.

Všeobecný súd napokon uvádza, že hoci posúdenie majstrovstiev sveta a EURO ako udalostí veľkého významu pre spoločnosť môže ovplyvniť cenu, ktorú FIFA a UEFA dostanú za poskytnutie práv na vysielanie týchto súťaží, nezbavuje tieto práva ich komerčnej hodnoty, lebo nenúti tieto dve organizácie, aby ich previedli za akýchkoľvek podmienok. Takisto hoci také posúdenie obmedzuje

²³ Smernica Rady č. 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Ú. v. ES L 298, s. 23; Mim. vyd. 06/001, s. 224).

²⁴ Smernica 97/36/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. júna 1997, ktorou sa mení a dopĺňa smernica [89/552] (Ú. v. ES L 202, s. 60; Mim. vyd. 06/002, s. 321).

slobodné poskytovanie služieb a slobodu usadiť sa, je odôvodnené, pokiaľ smeruje k ochrane práva na informácie a zabezpečeniu širokého prístupu verejnosti k televíznym vysielaniam udalostí veľkého významu pre spoločnosť.

Verejné zákazky – Právo na účinný opravný prostriedok

V rozsudku z 20. septembra 2011, *Evropaiki Dynamiki/EIB* (T-461/08, zatiaľ neuvěřený), Všeobecný súd po tom, čo najskôr konštatoval svoju právomoc rozhodovať o žalobe, ktorú vylúčený uchádzač podal proti rozhodnutiu predstavenstva Európskej investičnej banky (EIB) o zadaní verejnej zákazky na poskytovanie služieb v oblasti informačných technológií, zrušil uvedené rozhodnutie najmä z dôvodu, že verejné obstarávanie nevyhovovalo požiadavkám úplnej právnej ochrany. Na jednej strane totiž napadnuté rozhodnutie nebolo oznámené žalobkyni, ktorá sa o ňom dozvedela až po tom, ako toto rozhodnutie v zásade vyčerpalo svoje účinky tým, že zmluva bola podpísaná a nadobudla účinnosť. Možnosť žalobkyne podať návrh na odklad výkonu rozhodnutia o zadaní zákazky ešte pred podpísaním a nadobudnutím účinnosti zmluvy teda bola v prejednávanej veci nevyhnutná na zaistenie účinnosti jej žaloby vo veci samej, ktorou sa domáhala preskúmania nestrannosti verejného obstarávania a zachovania svojich šancí uzavrieť na konci uvedeného obstarávania zmluvu s EIB.

Na druhej strane EIB neposkytla žalobkyni dostatočné odôvodnenie rozhodnutia o zadaní zákazky pred podaním jej žaloby vo veci samej, ktorou sa domáha najmä zrušenia tohto rozhodnutia. V rámci verejného obstarávania musí byť právo vylúčeného uchádzača na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktorým je verejná zákazka zadaná inému uchádzačovi, rovnako ako súvisiacia povinnosť verejného obstarávateľa oznámiť vylúčenému uchádzačovi na žiadosť dôvody svojho rozhodnutia, považované za podstatné formálne náležitosti v zmysle už citovanej judikatúry, keďže zahŕňajú vypracovanie rozhodnutia o udelení záruk, ktoré umožňujú výkon účinného preskúmania nestrannosti verejného obstarávania, ktoré viedlo k vydaniu tohto rozhodnutia.

II. Spory o náhradu škody

V rozsudku z 8. novembra 2011, *Idromacchine a i./Komisia* (T-88/09, zatiaľ neuvěřený), sa Všeobecný súd zaoberal otázkou vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v prípade, keď inštitúcia poruší svoju povinnosť zachovávať služobné tajomstvo tým, že v *Úradnom vestníku Európskej únie* sprístupní informácie týkajúce sa žalobkyne.

Všeobecný súd uvádza, že pokiaľ ide o uverejnenie informácií v rozhodnutí Komisie v oblasti štátnej pomoci, za informáciu s dôvernou povahou sa musí považovať informácia, podľa ktorej podnik, ktorému nebola poskytnutá predmetná štátna pomoc, nebol schopný dodať druhej zmluvnej strane výrobky, ktoré sú v súlade s platnými normami a so zmluvnými povinnosťami, pretože dotknutý členský štát oznámil túto informáciu Komisii, a to výlučne na účely správneho konania o preskúmaní predmetnej pomoci, pričom táto informácia sa týka realizácie obchodných vzťahov medzi dotknutými spoločnosťami. Okrem toho také informácie môžu spôsobiť dotknutému podniku závažnú ujmu, pretože tento podnik vykresľujú nepriaznivo. Navyše, keďže sprístupnenie informácie môže poškodiť imidž a dobrú povesť podniku, jeho záujem na tom, aby takáto informácia nebola prístupná, si objektívne zasluhuje ochranu.

Všeobecný súd spresňuje, že posúdenie dôvernej povahy informácie vyžaduje vyváženie legitímnych individuálnych záujmov, ktoré odporujú tomuto sprístupneniu, a všeobecného záujmu, ktorý vyžaduje, aby orgány Únie pri výkone svojich činností čo najviac rešpektovali zásadu otvorenosti. V tomto prípade sa sprístupnenie informácií považuje za neprimerané vzhľadom na predmet

rozhodnutia Komisie, pretože by postačovalo, ak by sa spomenulo nedodržanie zmluvy buď veľmi všeobecným spôsobom, alebo prípadne bližším spôsobom bez toho, aby bolo potrebné v prvom alebo druhom z týchto dvoch prípadov uviesť obchodné meno dodávateľa.

Všeobecný súd s poukázaním na to, že Komisia nedisponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o otázku, či sa v konkrétnom prípade treba odkloniť od pravidla zachovávanie dôvernosti, dospel k záveru, že sprístupnenie dôvernej informácie, ktorá poškodzuje dobrú povest spoločnosti, predstavuje porušenie služobného tajomstva stanoveného v článku 287 ES a postačuje na to, aby sa preukázalo dostatočne závažné porušenie. Komisia tak musí zaplatiť sumu 20 000 eur ako náhradu za poškodenie imidžu a dobrého mena, ktoré utrpela žalobkyňa.

V rozsudku z 23. novembra 2011, *Sison/Rada* (T-341/07, zatiaľ neuvyhlásený, vyhlásený rozšíreným senátom), Všeobecný súd spresnil podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie – najmä tie, ktoré sa týkajú dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom, – v prípade, že protiprávne rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda, bolo zrušené Všeobecným súdom z dôvodu, že vnútroštátne rozhodnutia, z ktorých Rada vychádzala na účely zmrazenia finančných prostriedkov žalobcu, sa na rozdiel od požiadaviek právnej úpravy Únie netýkali ani začatia vyšetrovania alebo stíhania a ani odsúdenia za teroristický čin.

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomína, že žaloba o náhradu škody nie je zameraná na zabezpečenie náhrady ujmy spôsobenej akýmkoľvek nezákonným konaním. Jedine na základe dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, možno dospieť k záveru o vzniku zodpovednosti Únie. Rozhodujúcim kritériom, ktoré umožňuje vyvodiť záver, že táto podmienka je splnená, je zjavné a vážne porušenie hraníc voľnej úvahy dotknutou inštitúciou. Aj keď je rozsah voľnej úvahy dotknutej inštitúcie rozhodujúcim prvkom, nemožno ho považovať za výlučné kritérium. Systém mimozmluvnej zodpovednosti tak zohľadňuje najmä komplexnosť situácií, ktoré treba vyriešiť, a ťažkosti pri uplatňovaní alebo výklade predpisov.

Všeobecný súd sa však domnieva, že hoci Rada nedisponuje nijakou mierou voľnej úvahy pri posudzovaní, či boli splnené skutkové a právne okolnosti, ktoré môžu podmieniť uplatnenie opatrenia zmrazenia finančných prostriedkov, výklad a uplatnenie práva Únie boli v prejednávanej veci problematické. Všeobecný súd konštatuje, že samotné znenie predmetných ustanovení je značne nejasné, čo potvrdzuje rozsiahla judikatúra Všeobecného súdu v tejto súvislosti. Všeobecný súd až na základe preskúmania desiatok vecí v priebehu niekoľkých rokov postupne vypracoval racionálny a koherentný rámec výkladu týchto ustanovení. Až pri príležitosti rozsudku o zrušení rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, sa Všeobecný súd domnieval, že, aby mohla Rada platne použiť vnútroštátne rozhodnutie, musí byť prijaté v rámci vnútroštátneho konania, ktorého cieľom je priamo a predovšetkým zaviesť opatrenie preventívneho alebo represívneho charakteru proti dotknutej osobe v rámci boja proti terorizmu. Navyše Všeobecný súd poukazuje na komplexnosť právnych a skutkových posúdení potrebných na vyriešenie prejednávanej veci. Napokon zdôrazňuje, že základný význam cieľov všeobecného záujmu, ktoré predstavuje boj proti hrozbám pre mier a medzinárodnú bezpečnosť, a špecifické požiadavky, ktoré na základe naliehajúcej žiadosti Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov musia na účely sledovania tohto cieľa prostredníctvom „všetkých prostriedkov“ vykonať dotknuté inštitúcie Únie, predstavujú takisto faktory, ktoré musia byť zohľadnené.

V tomto prípade sa porušenie uplatniteľnej právnej úpravy Radou, hoci bolo jasne preukázané, podľa Všeobecného súdu vysvetlí osobitnými povinnosťami a zodpovednosťou, ktoré má táto inštitúcia, a predstavuje pochybenie, ktorého by sa za podobných okolností mohol dopustiť primerane prezieravý a starostlivý správny orgán, takže nemožno dospieť k záveru o dostatočne závažnom porušení, ktoré by zakladalo právo na náhradu škody.

III. Odvolanie

V roku 2011 bolo podaných 44 odvolaní proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu a v 29 veciach rozhodol odvolací senát Všeobecného súdu. Štyri z týchto vecí si zaslúžia osobitnú pozornosť.

V rozsudku z 12. júla 2011, *Komisija/Q* (T-80/09 P, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd zdôraznil, že samotné konštatovanie protiprávnosti bolo dostatočné na to, aby sa jedna z troch podmienok nevyhnutných na vznik zodpovednosti Spoločenstva za škody spôsobené jej úradníkmi a bývalými úradníkmi, považovala za splnenú bez toho, aby bolo potrebné preukázať dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorou sa priznávajú práva jednotlivcom.²⁵ Všeobecný súd ďalej uviedol, že prípustnosť žaloby o náhradu škody podanej úradníkom na základe článku 24 druhého odseku Služobného poriadku úradníkov Európskej únie predpokladá vyčerpanie vnútroštátnych opravných prostriedkov, pokiaľ účinne zabezpečujú ochranu dotknutých jednotlivcov a môžu viesť k náhrade uplatňovanej škody. V tejto súvislosti osobitný systém zodpovednosti, teda systém objektívnej zodpovednosti, zavedený uvedeným ustanovením sa zakladá na povinnosti administratívy chrániť zdravie a bezpečnosť svojich úradníkov a zamestnancov pred útokmi alebo zlým zaobchádzaním zo strany tretích osôb alebo iných úradníkov, ktorého obeťami môžu byť v rámci výkonu svojich funkcií, najmä vo forme psychického obťažovania v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku. Všeobecný súd preto rozhodol, že Súd pre verejnú službu porušil články 90 a 91 služobného poriadku a rozhodol *ultra petita*, keď zaviazal Komisiu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená služobnou chybou, ktorá prispela k izolovaniu žalobcu v jeho oddelení. Všeobecný súd sa napokon domnieval, že Súd pre verejnú službu takisto porušil články 90 a 91 a prekročil hranice súdneho preskúmania tým, že nahradil administratívu v rozsahu, v akom rozhodol o výhrade v súvislosti s psychickým obťažovaním, ktorú predložil žalobca.

V rozsudkoch zo 14. decembra 2011, *Komisija/Pachtitis* (T-361/10 P, zatiaľ neuvverejnený), a *Komisija/Vicente Carbajosa a i.* (T-6/11 P, zatiaľ neuvverejnený), ktorými boli v tejto súvislosti potvrdené rozsudky Súdu pre verejnú službu, Všeobecný súd ďalej rozhodol, že Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) nemal právomoc stanoviť obsah prístupových testov výberového konania. Všeobecný súd analyzoval rozdelenie právomocí medzi EPSO a výberovou komisiou vzhľadom na prílohu III služobného poriadku, pričom dospel k záveru, že hoci právomoc stanoviť obsah prístupových testov nebola výslovne priznaná ani EPSO a ani výberovej komisii, podľa ustálenej judikatúry bol priebeh testov pred založením EPSO zverený výberovej komisii. Preto z dôvodu jednak neexistencie zmeny služobného poriadku, ktorou by sa EPSO priznávala taká právomoc, a jednak v podstate organizačnej povahy úloh zverených EPSO článkom 7 tej istej prílohy, Všeobecný súd rozhodol, že EPSO nemal právomoc stanoviť obsah predbežných testov výberového konania. Pokiaľ ide o rozhodnutie o založení EPSO²⁶ a rozhodnutie o organizácii a činnosti tohto orgánu²⁷, Všeobecný súd sa domnieval, že tieto rozhodnutia majú nižšiu právnu silu ako ustanovenia služobného poriadku. V súlade so zásadou zákonnosti teda platí, že hoci tieto rozhodnutia niekedy obsahujú formulácie, ktoré by

²⁵ Tým bol potvrdený rozsudok zo 16. decembra 2010, *Komisija/Petrilli* (T-143/09 P, zatiaľ neuvverejnený), v súvislosti s ktorým bol podaný návrh na preskúmanie, ukončený rozhodnutím Súdneho dvora z 8. februára 2011, C-17/11 RX.

²⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu, Rady, Komisie, Súdneho dvora, Dvora audítorov, Hospodárskeho a sociálneho výboru, Výboru regiónov a Európskeho ombudsmana 2002/620/ES z 25. júla 2002 o založení Úradu pre výber pracovníkov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 197, s. 53; Mim. vyd. 01/004, s. 46).

²⁷ Rozhodnutie generálnych tajomníkov Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, tajomníka súdneho dvora, generálnych tajomníkov dvora audítorov, hospodárskeho a sociálneho výboru a výboru regiónov a predstaviteľa Európskeho ombudsmana 2002/621/ES z 25. júla 2002 o organizácii a činnosti Úradu pre výber personálu Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 197, s. 56; Mim. vyd. 01/004, s. 48).

mohli nesprávne vyvolávať domnienku, že EPSO má právomoc stanoviť obsah prístupových testov, nemôžu byť vyložené tak, že sú v rozpore so služobným poriadkom.

Napokon v rozsudku z 21. septembra 2011, *Adjemian a i./Komisia* (T-325/09 P, zatiaľ neuvverejnený), Všeobecný súd rozhodol, že zásada zákazu zneužitia práva, v zmysle ktorej sa nikto nemôže dovoľávať zneužívajúcim spôsobom právnych noriem, patrí medzi základné zásady práva. Z toho vyplýva, že zákonodarca a orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OOUPZ“) sú povinní pri prijímaní alebo vykonávaní pravidiel upravujúcich vzťahy Európskych spoločností a ich zamestnancov predchádzať zneužitiu práva, ku ktorému dochádza pri opakovanom uzatvorení pracovných zmlúv alebo opätovnom zakladaní pracovnoprávných vzťahoch na dobu určitú, a to v súlade s cieľmi zlepšovania životných a pracovných podmienok pracovníkov, ako aj primeranej sociálnej ochrany týchto pracovníkov, stanovenými v článku 136 ES. Všeobecný súd ďalej rozhodol, že hlavným charakteristickým znakom pracovných zmlúv zmluvného zamestnanca pre pomocné úlohy je neistota ich trvania, ktorá zodpovedá samotnému účelu týchto zmlúv, ktorým je umožniť, aby úlohy, ktoré sú dočasné svojou povahou alebo z dôvodu neprítomnosti osoby plniacej tieto úlohy, plnili príležitostní zamestnanci. Uvedený režim nemôže OOUPZ zneužívať na dlhodobé poverovanie plnením úloh zodpovedajúcich „trvalému pracovnému miestu“ týmto zamestnancom, ktorí by tak boli neštandardne využívaní za cenu predlžovania neistoty. Takéto využitie by totiž bolo v rozpore so zásadou zákazu zneužitia práva uplatnenou na využívanie opakovane uzatváraných pracovných zmlúv na dobu určitú vo verejnej správe zo strany OOUPZ. Také zneužitie sa môže napraviť a negatívne následky, ktoré dotknuté osoby utrpeli, sa môžu eliminovať prekvalifikovaním pracovnej zmluvy, čo môže viesť najmä k premene opakovane uzatvorených pracovných zmlúv na dobu určitú na zmluvy na dobu neurčitú.

IV. Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia

Predseda Všeobecného súdu rozhodoval tento rok o 44 návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje mierny nárast v porovnaní s počtom návrhov (41) podaných v roku 2010. Sudcovia rozhodujúci o predbežných opatreniach rozhodli v roku 2011 v 52 veciach v porovnaní s 38 vecami v roku 2010. Predseda Všeobecného súdu vyhovel dvom návrhom na odklad výkonu, ktoré smerovali proti pokutám, ktoré boli uložené žalobkyniam z dôvodu ich účasti na protisúťažných karteloch, a to v uznesení z 2. marca 2011, *1. garantovaná/Komisia* (T-392/09 R, neuvverejnené), a v uznesení z 13. apríla 2011, *Westfälische Drahtindustrie a i./Komisia* (T-393/10 R, zatiaľ neuvverejnené). Tieto dve uznesenia poskytli predsedovi Všeobecného súdu príležitosť na spresnenie judikatúry týkajúcej sa koncernov, ktorá v súvislosti s naliehavosťou viedla k zohľadneniu finančných zdrojov skupiny spoločností, do ktorej patrí spoločnosť, ktorá požiadala o vydanie predbežných opatrení.

V už citovanej veci *1. garantovaná/Komisia* žalujúca spoločnosť podnikajúca v oblasti financií sa domáhala oslobodenia od povinnosti uloženej Komisiou spočívajúcej v zriadení bankovej záruky ako podmienky okamžitého nevyháňania uvedenej pokuty, ktorá jej bola uložená za vykonávanie rozhodujúceho vplyvu nad obchodnou politikou inej spoločnosti zúčastňujúcej sa na karteli v oblasti čínidiel na báze acetylidu vápenatého a horčička pre oceliarsky a plynárenský priemysel. Predseda Všeobecného súdu konštatoval, že v tomto prípade existovali výnimočné okolnosti, ktoré odvodňovali odklad povinnosti zriadiť takú záruku. Žalobkyňa totiž popri *fumus boni iuris* preukázala, že základom jej ťažkej finančnej situácie boli odmietnutia viacerých bánk poskytnúť predmetnú bankovú záruku. Navyše dôkazy predložené Komisiou neumožnili spochybniť tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého nepatrila do významnejšej skupiny a nemala väčšinových akcionárov. Žalobkyňa sa ani nezdala byť súčasťou siete, v rámci ktorej by mohli mať ostatní členovia spoločné záujmy so žalobkyňou. Navyše žalobkyňa sa nemohlo vytýkať, že spôsobila svoju zlú finančnú situáciu svojím

vlastným konaním. Skutočnosť, že v období krátko predtým, ako jej bola uložená pokuta, investovala do dlhodobých pôžičiek väčšinu aktív, ktoré jej zostali, a zablokovala tak tieto aktíva, našla svoje rozumné vysvetlenie v jej činnosti kapitálového investora. V tejto súvislosti nemožno od žalobkyne požadovať, aby zmrazila svoje investície a počas správneho konania, ktoré začala Komisia, ukončila svoju hospodársku činnosť. Pri zvážení existujúcich záujmov sa predseda Všeobecného súdu domnieval, že finančné záujmy Únie by neboli lepšie chránené okamžitým núteným vymáhaním pokuty, pretože bolo nepravdepodobné, že by Komisia mohla získať sumu zodpovedajúcu pokute. Predseda Všeobecného súdu tak nariadil požadované oslobodenie, avšak pod podmienkou, že žalobkyňa nesmie previesť niektoré aktíva bez predchádzajúceho súhlasu Komisie, že zaplatí Komisii sumu zodpovedajúcu provízií, ktorú vykázala, a že bude Komisiu pravidelne informovať o vývoji svojich aktív a investícií.

V už citovanej veci *Westfälische Drahtindustrie a i./Komisia* tri spoločnosti, ktoré sú členmi skupiny pôsobiacej v hutníctve a ktorým boli uložené pokuty za účasť na karteli na trhu s predpínacou ocelou, podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia na účely oslobodenia od povinnosti zriadiť bankové záruky. V tejto súvislosti predseda Všeobecného súdu pripomenul, že oslobodenie od povinnosti zriadiť bankovú záruku môže byť priznané iba v prípade, že navrhovateľ poskytne dôkaz o tom, že je preňho objektívne nemožné túto záruku zriadiť, alebo – subsidiárne – že by jej vytvorenie ohrozilo existenciu spoločnosti. Konštatovalo sa, že navrhovateľky sa včas, opakovane a seriózne usilovali o získanie bankovej záruky na pokuty, ktoré im boli uložené, ale tieto snahy boli neúspešné, pretože štrnásť firemných bánk, ktoré viackrát oslovili, sa k nim postavilo negatívne po tom, čo podrobne posúdili ich finančnú situáciu. Predseda Všeobecného súdu nezohľadnil finančné prostriedky akcionára, ArcelorMittal, ktorý má tretinový podiel v jednej zo žalujúcich spoločností. Predseda Všeobecného súdu však konštatoval, pričom pripomenul, že judikatúra venovaná koncernom sa rozšírila na menšinové podiely (30 %) – v závislosti od kapitálovej štruktúry dotknutej spoločnosti –, že koncern ArcelorMittal a koncern, do ktorého patria navrhovateľky, si vzájomne konkurujú a sledujú odlišné strategické obchodné záujmy. Rovnako bolo odmietnuté tvrdenie Komisie založené na vlastnom záujme firemných bánk, ktoré sú veriteľkami navrhovateľiek, na pokrytí svojich vlastných pohľadávok. Podľa predsedu Všeobecného súdu sa záujmy banky v postavení úverovej inštitúcie, ktorá odmietla zriadiť bankovú záruku, musia podriadiť záujmom Komisie len v prípade, ak by bolo možné uplatniť judikatúru týkajúcu sa koncernov, čo nebol tento prípad. Štrnásť firemných bánk navrhovateľiek totiž nebolo súčasťou ich koncernu. Ich vzťahy k tomuto koncernu sa obmedzovali na oblasť úverov, vymáhania pohľadávok a platenia úrokov. Medzi strategickými záujmami týchto úverových inštitúcií a navrhovateľiek teda neexistuje nijaká objektívna zhoda. Keďže nemožnosť získať bankovú záruku bola preukázaná, predseda Všeobecného súdu považoval za irelevantné tvrdenia, ku ktorým Komisia dospela na základe finančných podkladov a hospodárskych údajov na účely preukázania, že po zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia by „každá racionálna banka“ napokon navrhovateľkám poskytla predmetnú záruku.

Ďalej bola potvrdená existencia *fumus boni iuris* v prípade subsidiárneho návrhu zameraného na zníženie pokút, ktorý sa zakladal najmä na žalobnom dôvode týkajúcom sa nezohľadnenia platobnej neschopnosti navrhovateľiek, pričom predseda Všeobecného súdu sa domnieval, že v tomto prípade nemohlo byť vylúčené, že by Všeobecný súd využil svoju neobmedzenú súdnu právomoc v oblasti pokút a znížil by pokuty uložené navrhovateľkám. Predseda Všeobecného súdu tak nariadil požadované oslobodenie, avšak pod podmienkou, že navrhovateľky zaplatia Komisii sumu zodpovedajúcu provízií, ktorú vykázali, a mesačné splátky podľa navrhnutého splátkového kalendára.

Ostatné návrhy na nariadenie predbežného opatrenia boli zamietnuté, a to najčastejšie z dôvodu neexistencie naliehavosti. Treba uviesť najmä nasledujúce veci.

V oblasti štátnej pomoci treba z dôvodu ich procesných osobitostí spomenúť veci nazývané „španielske uhlie“ (uznesenia zo 17. februára 2011, *Gas Natural Fenosa SDG/Komisia*, T-484/10 R, neuvěřnené; *Iberdrola/Komisia*, T-486/10 R, neuvěřnené, a *Endesa a Endesa Generación/Komisia*, T-490/10 R, neuvěřnené). Základom týchto vecí je rozhodnutie Španielskeho kráľovstva zaviesť systém finančnej pomoci v prospech výroby elektrickej energie z domáceho uhlia. Na tento účel predmetný systém ukladá viacerým elektrárniam povinnosť zásobovať sa domácim uhlím a vyrábať určitý objem elektrickej energie z uvedeného uhlia, pričom sa poskytuje štátna kompenzácia dodatočných výrobných nákladov vyplývajúcich z nákupu domáceho uhlia. Keďže Komisia uvedený systém povolila, tri žalujúce podniky podali žalobu o neplatnosť tohto rozhodnutia o povolení a podali návrhy na odklad výkonu. Vzhľadom na bezprostredné prijatie rozhodnutia príslušného španielskeho orgánu, ktorým sa žalobkyniam ukladá povinnosť prijať v lehote troch dní záväzok získať vymedzené množstvá národného uhlia, predseda Všeobecného súdu 3. novembra 2010 na základe článku 105 ods. 2 rokovacieho poriadku, t. j. bez vypočutia protistrán, nariadil odklad výkonu napadnutého rozhodnutia až do prijatia uznesenia o ukončení konania o nariadení predbežného opatrenia. Keďže Španielske kráľovstvo žiadalo, aby tento dočasný odklad bol zrušený a navrhovateľky v osobitne neskoršom štádiu konania vyjadrili svoj zámer vziať späť svoju žalobu, predseda Všeobecného súdu sa domnieval, že pred konečným výmazom žalôb sa treba v záujme riadneho výkonu spravodlivosti vyjadriť k zachovaniu alebo zbaveniu účinkov dočasného odkladu výkonu rozhodnutia Komisie. Predseda Všeobecného súdu vylúčil existenciu naliehavých okolností, ktoré by odôvodňovali nariadenie požadovaných predbežných opatrení, pričom potvrdil existenciu *fumus boni iuris*. Pokiaľ ide o zváženie záujmov, predseda Všeobecného súdu sa po tom, čo pripomenul význam služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v rámci Únie a širokú mieru diskrečnej právomoci, ktorú majú vnútroštátne orgány pri ich poskytovaní, vykonávaní a organizovaní, domnieval, že záujmy sledované čo najrýchlejším zriadením španielskej služby všeobecného hospodárskeho záujmu a zavedením s tým súvisiacej kompenzácie by mali mať prednosť pred namietanými záujmami, na ktoré poukázali žalujúce podniky. Preto boli uznesenia z 3. novembra 2010, ktorými bol priznaný dočasný odklad účinkov napadnutého rozhodnutia, zrušené. Napokon, keďže žalujúce podniky vzali späť svoje návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, predseda Všeobecného súdu prijal 12. apríla 2011 v rámci konaní o nariadení predbežného opatrenia tri uznesenia o výmaze obsahujúce výnimočne zaviazanie žalobkýň na náhradu trov konania.

Napokon v uzneseniach z 9. júna 2011, *Eurallumina/Komisia* (T-62/06 RENV-R, neuvěřnené, body 29 až 56), a z 10. júna 2011, *Eurallumina/Komisia* (T-207/07 R, neuvěřnené, body 32 až 59), predseda Všeobecného súdu po tom, čo podrobne uviedol základné prvky judikatúry týkajúcej sa koncernov, považoval túto judikatúru za zlučiteľnú s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie²⁸, článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, a s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom uviedol, že koncepcia koncernu nestanovila nijakú nespĺniteľnú podmienku, pretože nebránila nijakej spoločnosti patriacej do koncernu, aby preukázala najmä to, že jej objektívne záujmy sa nezhodujú so záujmami jej koncernu alebo materskej spoločnosti, že existovala právna prekážka, na základe ktorej jej materská spoločnosť nemohla poskytnúť finančnú pomoc, alebo že celý koncern nemal finančné zdroje, aby jej mohol pomôcť.

²⁸ Ú. v. ES C 83, 2010, s. 392.